Publicație lunară editată de DACIA REVIVAL INTERNATIONAL SOCIETY

DACIA magazin

Director fondator: Dr. Napoleon Săvescu

Nr. 14 - iulie 2004

PAZNIC ȘI PROFET ÎN SANCTUARUL SCRISULUI LUMII...

MILADY TĂRTĂRIA

RUPE TĂCEREA DUPĂ 7.300 DE ANI

Din sumar

NOI NU SUNTEM URMAȘII ROMEI	pag.2
Al V-lea Congres internațional de dacologie	pag.8
Milady Tărtăria	pag.11
O Cronică a poprului dac pe plăcuțe de plumb	pag.18
Zamolxe, primul legiuitor al geților	pag.28

Editorial

Bogăția B1 TV-ului

Greu şi-ar fi imaginat cineva că dintr-o emisiune ca „Naşul", de altfel, una dintre cele mai spumoase, mai inteligente şi, de ce nu, mai trăsnite emisiuni de televiziune postdecembriste, poate zbura un porumbel atât de alb şi de puternic ca cel din seara de 24 iunie. Am asemănat acest porumbel cu cel venit pe arca lui Noe cu o ramura de măslin în cioc semn al sfârşitului potopului. O astfel de veste a adus si porumbelul pe care l-a lansat în aceasta emisiune Marco Merlini, unul dintre cei mai reputaţi arheologi europeni. O veste ce va pune punct pentru totdeauna controverselor lansate pe tema vechimii tăbliţelor de la Tărtăria,o veste care va bate în cuie, etern primordialitatea scrisului în spaţiul carpato-danubian. După o muncă asiduă, Marco Merlini aducea de departe dovada ştiinţific dovedită a vechimii tăbliţelor de la Tărtăria şi a vârstei celei ce a murit acum 7300 de ani şi alături de care au fost descoperite aceste tăbliţe. Păzit cu încăpăţânare tipic romană, până şi faţă de colaboratorii şi prietenii cei mai apropiaţi, secretul a fost dezvăluit în premieră absolută în cadrul emisiunii „Naşul" într-un moment foarte bine ales de interlocutor şi foarte bine moderat de gazda emisiunii, Radu Moraru. Şi întrucît cea care a fost reconstituită cu migală şi apărea acum, după 7300 de ani ca o femeie de 55 de ani cu o statură uşor adusă de spate, cu un picior mai scurt decât celălalt,şi pentru că senzaţionalul anunţ a fost făcut într-o emisiune cu un nume parcă predestinat „Naşul",acea femeie a fost botezată cu un nume care va rămâne pentru eternitate, MYLADY TĂRTĂRIA.

Acest moment a fost începutul sfârşitului unor controverse mai mult sau mai puţin oneste, ce frânau normalul mers al istoriei noastre,acest moment a fost începutul celui de-al V-lea Congres Internaţional de Dacologie,un congres ce a adus şi alte multe surprize şi noutăţi legate de istoria neamului nostru.

Să mulţumim deci Naşului pentru că a fost o gazdă bună şi imparţială, să mulţumim Televiziunii B 1 TV, care se poate mîndri fără falsă modestie că a devenit mult mai bogată o dată cu această premieră absolută. O bogăţie care se poate măsura doar cu sufletul.

■ *Vladimir Brilinsky*

Sumar

Noi nu suntem urmaşii Romei-O incursiune în peregrinările populaţiei carpato dunărene prin nord-vestul europei.
Dr. NAPOLEON SĂVESCU **pag. 2**

Al V-lea Congres internaţional de dacologie-Imagini şi comentarii.
VLADIMIR BRILINSKY **pag. 8**

Milady Tărtăria-Un eveniment de excepţie vine să oprească toate controversele legate de vechimea tăbliţelor de la Tărtăria.
MARCO MERLINI **pag. 11**

O Cronică a poporului dac pe plăcuţe de plumb – Traducerea a două plăcuţe de plumb, care pot constitui o nouă istorie a poporului daco-român.
ADRIAN BUCURESCU **pag. 18**

Dispozitive militare getodacice - Arta războiului la getodaci privită prin prisma tehnicii militare folosite la distrugerea fortificaţiilor romane.
Ing CONSTANTIN IONIŢĂ **pag. 20**

Limba misiunii creştine în sapţiul carpato-dunărean – Un periplu prin perioada primelor secole după Cristos la nivelul pătrunderii creştinătăţii în spaţiul geto-dacic.
Pr. dr. THEODOR DAMIAN **pag. 22**

Mormântul lui Stefan cel Mare –În anul Ştefan cel Mare o evocare emoţionantă şi preţioasă a momentelor comemorării în 1871 a 400 de ani de la moartea marelui Voievod.
DIONISIE OLINESCU **pag. 24**

Zamolxe primul legiuitor al geţilor – În traducerea Mariei Crişan o carte de o importanţă excepţională îşi începe derularea în serial.
CAROLUS LUNDIUS **pag. 28**

ISTORIA NEŞTIUTĂ A ROMÂNILOR

NOI NU SUNTEM URMAŞII ROMEI

Dr. Napoleon Săvescu

CUCERIREA NORD-VESTULUI EUROPEI DE CĂTRE CARPATO-DANUBIENI

(continuare din numărul trecut)

O dată formați ca popor în spațiul carpato-dunărean, strămoşii carpato-danubieni şi-au început migrația în zonele propice vieții, care apăreau peste tot în Europa, o dată cu retragerea calotei glaciare şi schimbarea climei. Cine ar putea spune câte ere, câte milenii au trecut până ce dealurile mai joase s-au acoperit de păduri, pădurile au prins viață, insectele, păsările şi în sfârşit animalele au început să le populeze, ele fiind urmate în mod firesc de oameni în căutarea hranei, având în ei şi instinctul de explorare.

Dacă ne uităm pe harta Europei putem vedea cum lanțul Carpato-Hercinic se continuă cu cel Turingian. De o parte şi de alta a acestei linii pornesc râuri, unele spre Nord, altele spre Sud. Astfel, spre Nord avem Bazinul hidro-geografic care cuprinde Elba, Odra, Vistuia şi Neman, în timp ce în Sud îl avem pe cel al Dunării (Danu: zeița vedică a ploii şi a pajiştilor bogate), numit şi Danubiu ori Istru şi care adună aproape toate apele ce izvorăsc pe versantul sudic al liniei sus-amintite.

O dată cu îmblânzirea climei, pelasgii carpato-danubieni vor porni în cucerirea lumii preantice:

1.O ramură timpurie, nordică, baltico-mazuriană, se va separa mai târziu în două sub-diviziuni, dând naştere la două popoare: germanice şi slave.

2.O a doua ramură, cea sudică a carpato-danubienilor, va da naştere la două subdiviziuni:

a)Sud-estică: sumerienii, ramarii-troieni din Asia Mică, hitiții, garamonii (din nordul Africii).

b)Sud-vestică va da naştere raselor aşa-zise latine din Europa: geto-dacii – tracii, ilirii, latinii (romanii) – italienii, Ibericii-spaniolii, portughezii, francezii etc.

3.Ramura estică va da naştere la spiritualitatea vedică. Aceasta va cuceri Asia: sudul Chinei – zona Tarim Basin (Toch-arieni), India (vedicii arieni), Japonia (populația Ainu) etc.

Tot ce s-a spus până acum aici reprezintă mai degrabă o reconstituire logică după câteva dovezi şi referiri extrase din puținul pe care îl ştim astăzi.

Privind cu atenție harta de față, avem un tablou de ansamblu a ceea ce s-a întâmplat în acele vremuri.

De la Atlantic şi până la Marea de Azur a existat o impresionantă arie culturală, o manifestare culturală, de la „dansul" bizonilor, din sanctuarul-peşteră de la Altamira (Spania) sau de la Font-de Gaume (Franța), „Felina de Fildeş" de la Pavlov (Cehia) la „Panteră, cai şi cavaler ucis", din sanctuarul-peşteră de la Cuciulat (15.000-12.000 î.d.H.) – România), ori la „Gaie-n atac", din sanctuarul peşterii Gaura Chindiei (10.000-8.000 î.d.H-România) şi până la figura stranie, cosmică a basoreliefului din sanctuarul-peşteră de la Şinca-Veche. Trebuie să-l amintesc cu plăcere pe domnul Ion Pachia Tatomirescu, care în caietele Daco-României vorbeşte despre o unitate culturală-arhaic-europeană, pelasgică, apărută în perioada anilor 30.000-8.175 î.d.H. şi care a devenit o unitate stabilă la orizontul anului 8.175 î.d.H., fragmentându-se în trei unități. Aceste unități s-au dezvoltat în acel „apogeu al neoliticului" diferențiindu-se în: Pelasgia de Vest – de la Atlantic şi până în Alpi, Pelasgia de Centru – de la Alpii Răsăriteni şi Sardinia până Nipru şi Marea Getică (Marea Neagră), de la Carpații Nordici şi Marea Baltică dintre Oder şi Neamuna, până în Sicilia, Creta (Marea Tracică apărând mult mai târziu, când puntea de pământ ce lega Asia Mică de Peninsula Balcanică se va prăbuşi în Marea Mediterană, în urmă cu 4.000 de ani, lăsând puzderie de noi insule şi o nouă mare: Marea Tracică – nume schimbat de greci mai târziu în Marea Egee.

Şi, în sfârşit, avem Pelasgia de Est, de la Marea Tracică (Egee), Marea Getică (Neagră) şi Nipru, până la Don, Munții Caucaz şi de aici, peste Anatolia, până în insula Cipru.

Andre Leroi-Gournan cercetând culturile, arta rupestră, euroasiatică, religiile preistorice, a fost unul dintre primii care au evidențiat „extraordinara unitate a conținutului figurativ" permanentă, persistentă, continuitatea prezentărilor în spațiu şi timp, din Asturia până la Don: aceasta fiind unitatea culturală şi demografică din care s-au ivit în zorii istoriei europenii, pelasgii arhaici, unitate ce a antrenat şi o limbă

comună, pelasga arhaică a oamenilor paleoliticului şi mezoliticului, având un lexic redus la strictul necesar, dar îmbogăţindu-se şi diversificându-se de la un mileniu la altul. E de ajuns să ne gândim la schimbările lingvistice din ultimii 2.000 de ani ca să ne putem imagina ce s-a putut întâmpla atunci, de mult, în antichitatea preistoriei Europei, Limba pelasgică-arhaică a carpato-danubienilor dând naştere acolo departe, în Asia, limbii sanscrite, în timp ce în Europa sudică va înflori limba latină vulgară, care va da naştere celei culte (dispărută după o perioadă de mai puţin de 2.000 de ani).

Ramura sud-vestică a carpato-dunăreană va fi vorbită între Nipru, Crimeea şi Don-Caucaz de cei ce s-au constituit în primul şi al doilea val-kurgan (4.400 şi 3.400 î.d.H.), îndeosebi de urmaşii lor, „rămaşi pe loc“, care surprind şi azi prin aşa-zisele „insule de romanitate“, vorbitori ai unei limbi vlahice estice ori extrem estice, ca în regiunea Kerson ori în Peninsula Crimeea (Ucraina de azi), ori pe ţărmul est-nord-est al Mării Caspice, ca în Vachi, Khuchni, Kurakh (din Dagestan – Rusia) şi Peninsula Buzachi ori în Kazahstan etc.

Alţii vor ajunge în sudul Chinei, toch-arienii, ori în India-arieni (limba sanscrită) ori chiar în Japonia – populaţia Ainu.

Ramura sud-vestică a carpato-danubienilor va constitui de fapt ceea ce numim „Vechea civilizaţie europeană“ avându-şi originea în spaţiul sacru carpato-danubian. Conceptul de vechea Europă a fost pus în circulaţie de Marija Gimbutas – profesoara de arheologie-lingvistică de la Universitatea din Los Angeles, California, care l-a prezentat în 1971 la al VIII-lea Congres internaţional de ştiinţe preistorice şi protoistorice de la Singidunum – Belgrad. Acestei ramuri îi corespund ţinuturi ce se găsesc azi pe harta Europei în: Ucraina, Republica Moldova, România, Bulgaria, Serbia, Macedonia, Muntenegru, Herţegovina, Bosnia, Croaţia, Slovenia, Albania, Grecia, Turcia, Ungaria, Elveţia, Italia cu o extremitate nordică: Austria, Cehia, Slovenia, Polonia şi Lituania şi o extremitate sudică, marcată de insulele Sardinia, Sicilia, Creta, Cipru. Această ramură sud-vestică carpato-danubiană a înregistrat o impresionantă dezvoltare neolitică, aducând pe lume cea mai veche scriere de pe planetă, cea de la Tărtăria – România, şi cea mai fascinantă arhitectură a templelor: Căscioarele – România, Cranon – Grecia, Porodin – Macedonia, Gradesnita – Bulgaria, Parta – România, Sarmi-Seget-Usa (România – Panteonul pelasgilor – arienii-carpato-danubienii), dominată de cultul Soarelui zeu, din munţii Suryanului (Surya: numele zeului Soarelui în lumea Vedica). În necropola de la Cernavodă – România s-au descoperit două statuete din ceramică, din orizontul anului 4.530 î.d.H., reprezentând „perechea primordială“: tatăl-cer (Sarmasua) şi muma-pământ, (Dakia), numit şi „Gânditorul ponto-dunărean şi soţia-i“. Să nu uităm că condiţiile geo-climatice şi în special tectonice din anii 7.540 î.d.H. până în 5.300 î.d.H. vor afecta răspândirea neamului nostru carpato-danubian. Astfel, în perioada descrisă mai sus, în urma cataclismului tectonic, s-a ridicat placa tectonică a Mării Negre cu 40-180 m, inundând zona câmpiei Dunării de Jos, s-a rupt şi s-a format „trecătoarea“ Bosforului, s-a prăbuşit în Marea Mediterană puntea ce leagă Balcanii de Asia Mică, dând naştere la Peninsula Balcanică şi Marea Tracică (Egee) cu insulele ei. Tot în această perioadă, centrul sacru Koga-Ion se va muta în Munţii Bucegi (de la punctul seismic al Vrancei), în zona muntelui Surya, la Sarmi-Seget-Usa (în vechea sanscrită însemnând: „eu mă grăbesc să curg“).

Între anii 4.400-4.200 î.d.H. soseşte primul vas răsăritean migrator în această Pelasgia – soseşte populaţia „Kurgan“ în stepele Nord-Vest-Pontice şi valea Dunării, originari din aria Don – Volga. Acest prim val migrator de călăreţi războinici se va opri la confluenţa râurilor Sausa şi Drava cu Dunărea. El va contribui la revigorarea migraţiei pelasgice carpato-danubiene dincolo de Alpi şi în special în Peninsula Italică.

Pelasgii-carpato-dunăreni se vor organiza mai bine administrativ-militar şi religios spre a lupta împotriva populaţiilor migratoare. În numele zeităţilor sacre ca acela al războiului, So-ares (Soare-tânăr, războinic), ori în numele cultului solares (fiul Tatălui-cer), “Sama-Sua”, Salmos-Zalmos-Zalmoxis), rolul credinţei va fi revigorat.

În vederea apărării ţării, se va dezvolta o producţie de arme din ce în ce mai perfecţionate, Terra Aruteliensis, Ardeal, devenind în final prim centru metalurgic al Europei.

Astfel, primul val de populaţie Kurgan a fost absorbit, asimilat de autohtonii, carpato-danubieni, care stimulaţi şi agasaţi de migratori vor da naştere unui popor războinic, „războinicii Soarelui“ la acel început al anilor 4.400-3.900 î.d.H. cunoscut şi sub numele de popor dac (Dax-sfinţi, cavaleri, războinici), poporul „cel mai viteaz, cel mai cinstit şi drept din masa neamurilor pelasgice“ (Herodot, ***Istorii*****, IV, 93).**

Carpato-dunărenii au descoperit:

1.Secera (vezi complexunile culturale Gumelniţa-Karanoco şi Cucuteni);

2.Cuţitul curb, din silex, atingând până la 30 cm lungime, devenind, în epoca metalelor, sabia dacică, încovoiată, folosită atât la seceratul grâului, cât şi la seceratul duşmanilor.

3.Plugul cu brăzdar din corn de cerb ori din silex, mai târziu fiind făcut din bronz ori fier;

4.Jugul – folosit la tracţiunea carelor cu boi;

5.Toporul din silex, mai târziu făcut din bronz-fier, turnat într-un tipar de lut ars, topor cu două tăişuri,

tipic pentru poporul nostru carpato-dunărean;

6.Roata pentru olărit, cât şi roata pentru car, invenţie atribuită dacilor cucuteni;

7.Cotiga, carul, căruţa cu două, trei sau patru roţi.

Toate acestea au fost inventate de strămoşii noştri. Oricare alt popor din lume s-ar mândri cu aşa descoperiri, exceptând poporul nostru român, care, din „modestie“, dacă nu prost înţeleasă lipsă de mândrie, continuă să-şi asume o origine latino-romană, neglijându-şi adevărata istorie.

Valurile de „migratori“ din Răsărit au continuat: astfel avem un al doilea val kurgan (3.400-3.200 î.d.H.) şi chiar un al treilea (3.000-2.800 î.d.H) care, datorită numărului lor mic nu va influenţa elementul demografic local.

Atunci, la începuturile anilor 3.400 î.d.H., „polul“ demografic al planetei se afla în aria carpato-dunăreană-pontică, aşa încât populaţiile semi-nomade din stepele dintre Nipru şi Ural, păstori „de hergheli“ atraşi de prosperitatea şi bogăţiile vecinilor din dreapta Niprului, vor apărea şi dispărea în marea masă a populaţiei carpato-dunărene. Aceste mase migratoare – Kurgan II, III – s-au strecurat în grupuri mici până departe, în vestul Europei, unele grupuri ajungând chiar până în Peninsula Iberică (Spania de azi).

Dacii au protejat Europa de năvala barbarilor, la fel cum urmaşii lor o vor face mai târziu. Lipsa de civilizaţie, foamea, hoţia şi needucarea de secole în spiritul muncii a barbarilor din statele Răsăritului i-au adus şi continuă să-i aducă spre noi.

În Dacia intrată în perioada bronzului se constituie Coţofeni, dominată de idei religioase, simboluri, motive sacre: găsim spirala dublă, găsim cultul bradului (vezi motivul ramurilor de brad). Gebeleizis “balaurul norilor” îşi face apariţia ca Marele Zeu, avându-o alături pe Marea Zeiţă Bendis, zeiţa pădurii, Lunii şi farmecelor. Carpato-danubienii se vor răspândi în lume, o vor cuceri, dar vor fi şi ei cuceriţi parţial, astfel civilizaţiile create de ei, pelasgo-traco-miceniană, pelasgo-traco-minoică, pelasgo-traco-troiană vor fi nimicite, cucerite de un grup barbar, sosit de undeva din estul Mării Caspice în anii 1.900-1.400 î.d.H. în 4 valuri: ahei, ionieni, dorieni şi eolieni, cunoscuţi mai târziu ca greci.

Ei vor ocupa treptat sudul Peninsulei Balcanice, Asia Mică, ne vor alunga din insulele Mării Tracice (vezi aheul Temistocle, conducătorul grupului de greci care vor cuceri insula Lemnos de la tracii Sinthioni (500 î.d.H.). Ei vor schimba şi numele din Marea Tracică în Egee. Vor cuceri de la noi Troia, pe care o vor distruge, dar din cuceritori vor deveni cuceriţi de cultura carpato-dunărenilor. Ei ne vor împrumuta zeii şi universul mitologic: Gebeleizis va deveni Zeus, Bendis – Venus, pe Orfeu şi Bachus îi vor asimila fără multe schimbări, de multe ori recunoscându-se originea traco-dacă.

Nesiguranţa drumurilor fierului, aurului, grâului şi vitelor în Dacia, ţara mamă, îi va determina pe aceştia (pe daci) să răspundă solicitărilor prin înfiinţarea unui ordin, eroic-religios, cavaleresc, care va promova idei în înaltul spirit justiţiar, potrivit obiceiurilor dacilor, promovând celebrele legi pelasgice, pelagine, bellagine ori valahice, punând astfel capăt tâlhăriilor şi pirateriilor locale. Cavalerii acestui ordin, cavalerii Soarelui, înzestraţi cu arme de fier, vor fi net superiori inamicilor lor.

După cum am spus la început, pelasgii carpato-danubieni s-au despărţit în două ramuri: una sudică (spiritualitatea vedică) pe care am discutat-o parţial, şi alta timpurie – nordică. Cea nordică va da naştere la două grupuri mari de popoare: slave şi germanice.

Un document important pentru noţiunea de Dacia cât şi pentru originea şi istoria descendenţilor săi, este Chronicle Roll sau Moseley Roll, o cronică istorică al cărei original s-a pierdut dar ale cărei copii şi manuscrise după aceste documente, făcute în secolul XV, în timpul domniei lui Henry al VI-lea, se găsesc la: „Universitary College“, din Londra, „Corpus Christi College“ din Cambridge şi „Bibliotheque Nationale“ din Paris.

Acest document este o geanologie a popoarelor germane, o legendă a acestora. Astfel Steph, Steldius ori Boerinus este primul locuitor şi iniţiator al popoarelor germanice vechi, iniţiatoare: Geate, Dcaus, Suethedus, Fresus, Gethius, Wandalus, Iutus, Gothus, Cinrinicius.

Trebuie să-i mulţumesc colegului din New Jersey, dr. Alexandru Bădin, care în lucrarea „*Dacia din Vestul Europei*“ publicată la New York – 1998, Ed. The Geryon Press, descrie în amănunt această legătură dintre Dacia de Est şi Vest, dezlegând o istorie până acum nedezlegată, o istorie legendară, reabilitând pe baze istorice şi documentare, originea Daciei din Vestul Europei. Chiar dacă opiniile noastre nu sunt întotdeauna aceleaşi, continuu să-i păstrez aceeaşi deosebită stimă.

Revenind la cei 9 descendenţi ai lui Boerinus (Boier – n.a.), este clar că ei nu reprezentau persoane, ci popoare, iar preistoria devine dintr-o dată un roman fascinant poliţist: cum de ei, germanii, pot accepta ca două dintre ramurile lor să poarte nume ca geate şi dacus! Să fie oare o simplă coincidenţă, ori sosirea pe teritoriul Germaniei, atunci, a unui trib carpato-danubian, după retragerea calotei glaciare şi încălzirea climei, să fi generat această legendă!

-Există un erou scandinav,

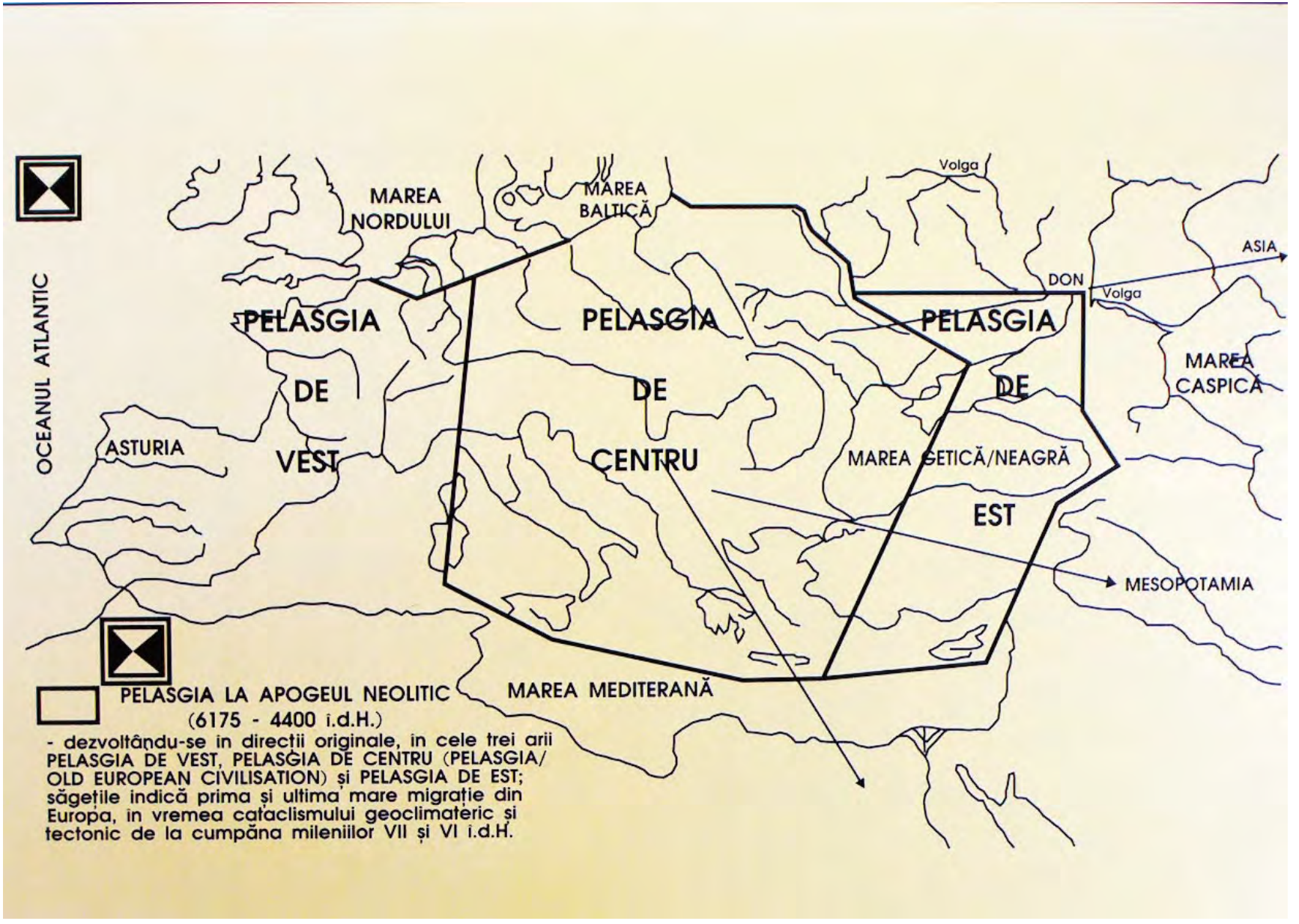
MAREA NORDULUI
MAREA BALTICĂ
Volga
ASIA
DON
Volga
OCEANUL ATLANTIC
PELASGIA DE VEST
PELASGIA DE CENTRU
PELASGIA DE EST
MAREA CASPICĂ
ASTURIA
MAREA GETICĂ/NEAGRĂ
MESOPOTAMIA
MAREA MEDITERANĂ
PELASGIA LA APOGEUL NEOLITIC
(6175 - 4400 i.d.H.)
- dezvoltându-se in direcții originale, in cele trei arii PELASGIA DE VEST, PELASGIA DE CENTRU (PELASGIA/ OLD EUROPEAN CIVILISATION) și PELASGIA DE EST; săgețile indică prima și ultima mare migrație din Europa, în vremea cataclismului geoclimateric și tectonic de la cumpăna mileniilor VII și VI i.d.H.

Boewulf, conducător al unui popor numit geate, geatas, guata sau guatar.

-Friedrich Heer în cartea sa „*The Medieval Word*“ New York, New American Library, 1961, descrie trei profesori iluştri de la Universitatea din Paris, secolul XIII, toţi originari din nordul Europei: unul din ei fiind Boetius din Dacia. Acesta era reprezentantul tezei mult-dezbătute a „dublei realităţi“ şi care descria cunoaşterea şi religia ca două principii diferite, fiecare având validitatea ei proprie. Ideile lui eretice au fost aduse la tăcere, în anul 1277, printr-un decret papal.

Localizarea geografică a Daciei, ţara lui Boeticus, este controversată. După profesorul Jensen S. Skovgaard, termenul de Dacia avea două semnificaţii: -prima se referea la un membru al ordinului dominican sau franciscan, însemnând că persoana aparţinea Provinciei Dacia, în care erau cuprinse teritoriile mai multor ţări: Danemarca, Norvegia, Suedia şi Finlanda. A doua semnificaţie ar însemna că persoana aparţinea ţării Dacia din vechile texte latine ale Evului Mediu, numită, de asemenea, Dania sau Danemarca. Aşadar, găsim două grupuri de populaţii, în două regiuni geografice diferite din Europa, care poartă aceleaşi nume de daci şi Dacia. Un grup este situat în estul Europei (în vatra vechii Europe) şi celălalt în partea de nord-vest a continentului, unde găsim ca stat Danemarca, numită şi Dacia, în vechile texte latine, sau o găsim ca provincie, regiune, numită tot Dacia, incluzând de data aceasta Suedia, Norvegia, Danemarca şi Finlanda.

Ce este interesant, ca datare istorică, Dacia din estul Europei a fost menţionată în istoria scrisă – din secolul II î.d.H. în timp ce cea din Vest, mult mai târziu, în jurul secolului IV d.H.

Personal, nu cred că problema originii naţionale a lui Boeticus din Dacia trebuie să fie dezbătută între suedezi şi danezi, ei trebuind să se adreseze Daciei de Est, acolo fiind cheia care le poate deschide uşa preistoriei originii lor.

Este oare posibil ca pe o arie geografică determinată undeva la vest de râul Rin şi la est de Munţii Carpaţi să existe două regiuni şi două popoare cu nume identice, cu tradiţii culturale, religioase şi lingvistice foarte asemănătoare, care să nu aibă o legătură istorică între ele, care să nu aibă o istorie, un trecut şi o origine comună?

Ei, pelasgii-carpato-danubieni, şi-au purtat simbolurile peste toate zonele cucerite; astfel găsim crucea pelasgică nu numai pe un vârf de lance la Torocello, lângă Veneţia, şi la Muncheberg (Germania), din Balcani şi până în Asia Mică şi de acolo până în India, Coreea şi Indonesia (Insula Bali); cea mai veche din lume găsindu-se la sudul Dunării, pe teritoriul Bulgariei de azi, vechimea ei fiind de peste 7.000 de ani. Pasărea heraldică a Ţării Româneşti, Corbul Pelasgic, pasărea sfântă a zeului Mitra (zeul Soarelui, aparţinând populaţiei celei mai vechi din panteonul vedic), adorat aşa de mult în regiunile Daciei (vezi N. Densuşianu, *Dacia preistorică,* p.426, Ed. Meridiane, 1986), are în plisc o cruce pelasgică simplă, alteori dublă; în Octoihul slavonesc tipărit 1575, această cruce are în partea superioară forma unei zvastici vechi pelasgice, simbol al soarelui renăscut sau al soarelui de primăvară. Tot astfel o găsim şi în Psaltirea slavo-română de la 1577 (Bianu şi Hodos, *Bibliografia ro.* Tom.I. 61-1575, 67-1577). La 31 iulie 1920, la biserica Domnească din Curtea de Argeş a fost descoperit mormântul lui Negru-Vodă; în momentul în care a fost ridicată piatra de pe sarcofag, a apărut imaginea nealterată a Marelui Domn şi Preot din veacul al XIII-lea, giulgiul voievodului fiind descoperit cu semnul sacru pelasgic, crucea pelasgică.

Dacă ne uităm în „Mica cronică a regilor din Leire“ scrisă în XII d.H. găsim: „Erat Ergo Dan Rex in Dacia Per Triennium“ – Dan a fost deci rege în Dacia, timp de trei ani. În partea de jos a aceleiaşi pagini R.W. Chambers aduce o notă informativă deosebită: Dacia=Den-Mark. După o reexaminare a documentului Moseley Roll se poate observa că atât numele regelui Dan, cât şi al poporului Dani sunt absente din acest document, apariţia lor istorică fiind mult târzie. Dani, Dania, Danemarca sunt nume mai recente ce au înlocuit numele tradiţional de Dacia.

Venirea danilor în nordul Scandinaviei a deplasat o parte a populaţiei de daci pe teritoriul Olandei de azi, unde locuitorii săi sunt cunoscuţi şi azi sub numele de Dutch, care se pronunţă daci.

Avem Royal Dutch Oil Company, ori Dutch East India Company, Dutch Refrfomed Church, etc.

Din nefericire, în România de azi avem un popor preocupat în primul rând de supravieţuirea fizică şi mai puţin de origini, de identitatea lui reală.

În plus, evenimente nefireşti şi dramatice l-au făcut să-şi uite adevărata origine.

Încercările repetate de a-l face pe poporul daco-român să-şi uite identitatea naţională şi istorică se pare că au reuşit. Să nu uităm că o minciună repetată devine un adevăr de valoare în timp ce un adevăr neglijat trece în spaţiul ocult.

Oare această „hipnoză“ de secole la care este supus poporul daco-român să nu aibă un sfârşit? Daco-românii să nu-şi poată descoperi adevărata origineşi adevărata istorie? Adevărului îi trebuie două lucruri: cineva să-l rostească şi cineva să-l audă! Deci primul pas a fost făcut!

(Continuare în numărul viitor)

Broadway Medical Office

21-26 Broadway, L.I.C. NY 11106 • (718) 932-1700

10 camere pentru diagnosticare, tratament şi chirurgie

NAPOLEON SĂVESCU, MD
Medicină Internă, Mică Chirurgie

RITHA ALHINDAWI, MD
Chirurgie generală şi laparoscopie

DAN CIMPONERIU, MD
Gastroenterologie Hepatologie

MIRCEA GOLÎMBU, MD
Prof. Urologie New York University

LIVIU GEORGESCU, MD
Reumatologie-Artrită

RICK SINGH, MD
Neurologie

ALINA STANCIU, MD
Oftalmologie

DAVID GOLDHABER, MD
Podiatrie

CABINETUL NOSTRU ESTE DOTAT CU ECHIPAMENT NOU ŞI MODERN PENTRU:

- X-RAY • EKG
- SPIROMETRIE (Evaluări Pulmonare)
- SONOGRAFII Abdominale, de Rinichi şi Cardiace
- CARDIOTRACE (EKG prin telefon)
- 24 de ore HOLTER MONITOR
- SIGMOIDOSCOPII şi PAP SMEAR
- TENS (Stimulare electrică)
- ULTRASOUND
- TIMPANOMETRIE

- TOATE TESTELE DE SÎNGE şi URINĂ
- TESTE PENTRU DEPISTAREA CANCERULUI DE COLON şi UTER
- TESTE PENTRU AIDS

Rezultatul în 24-48 ore

TRATAMENTE SPECIALIZATE

Luni-Vineri 10am - 8pm * Simbătă 10am - 4pm

www.dr-savescu.com

718 932-1700

NU ESTE NECESAR APPOINTMENT

Se acceptă Medicare şi Majoritatea Asigurărilor Medicale

UN AN DE MUNCĂ, TREI ZILE DE CONFERINȚE ŞI PREZENTĂRI, PESTE 600 DE PARTICIPANȚI, 70 DE LUCRĂRI PREZENTATE.

Acesta este bilanțul scurt al celui de-al V-lea Congres Internațional de Dacologie.

Conferința de presă prezidată de dr. Napoleon Săvescu, primul pas spre deschiderea congresului

Comandor Tiberiu Frățilă, Director PR al Congresului, deschide lucrările primei zile

Civilizația Dunăreană-Rădăcini prima lucrare a Congresului prezentată de dr. Napoleon Săvescu, organizatorul și sufletul celor cinci congrese de dacologie

Conferențiar dr.G.D.Iscru, membru al comitetului științific al Congresului, aduce noi dovezi ale autenticității limbii române

Invitat de onoare al Congresului, musafir de peste Prut, poetul Grigore Vieru.

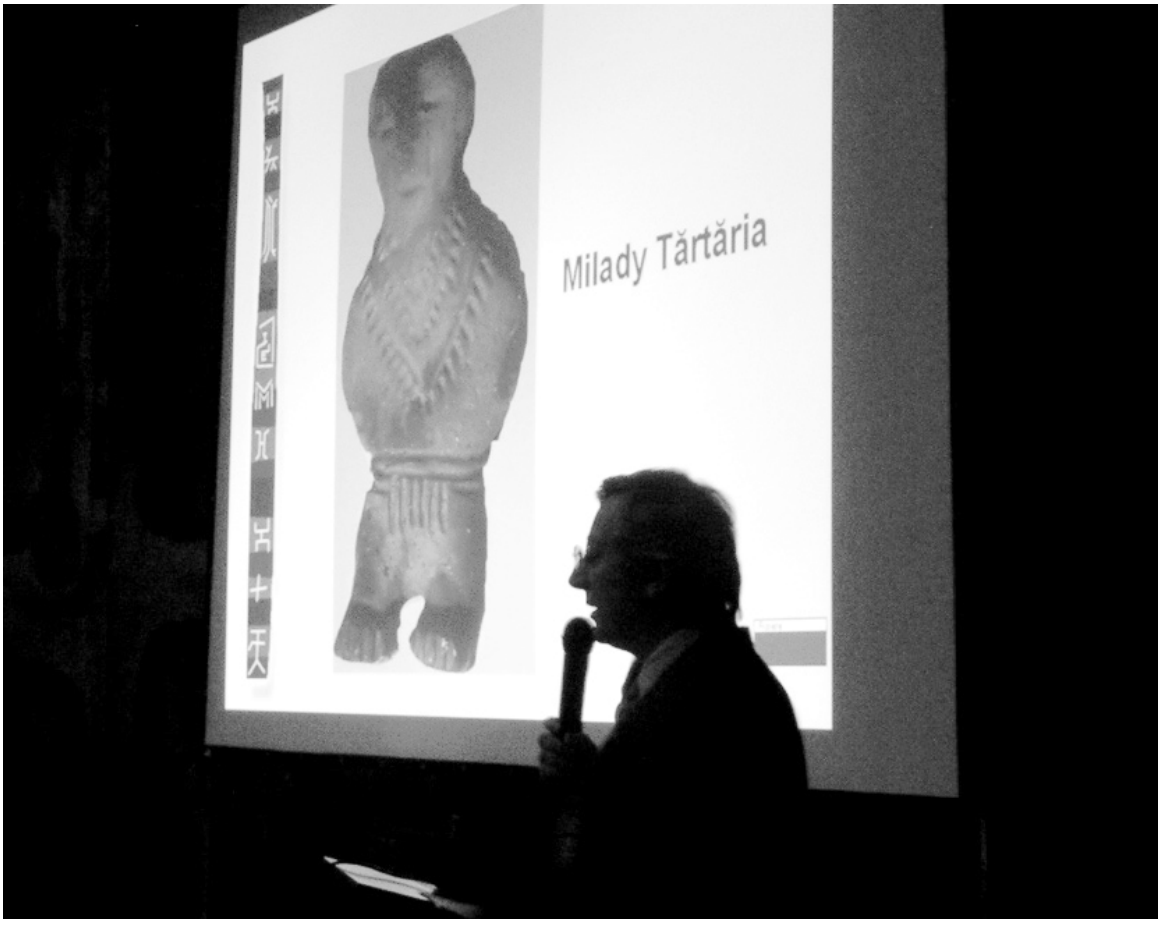

Momentul culminant al Congresului.Marco Merlini,Director al Prehistory Knowledge Project, o prezinta pe Milady Tărtăria, cea care atesta vehimea tăbliţelor de la Tărtăria.

Adrian Bucurescu, autorul minunatei Dacia Secretă, prezintă o traducere originală și competentă a uneia dintre tăbliţele de plumb

Dr. Lucian Dajdea din New York reprezentînd cu patos sufletesc Uniunea Serbia și Muntenegru, ne introduce în elementele dacice din spatiul fostei Iugoslavii

Ing.Ioan Gîf-Deac prezent în premieră la Congresul de Dacologie demonstrează Impactul construcţiilor dacice asupra civilizaţiei europene

PAZNIC ŞI PROFET AL SANCTUARULUI SCRISULUI LUMII, MILADY TĂRTĂRIA RUPE TĂCEREA DUPĂ 7300 DE ANI

Prezent la cea de-a treia ediție consecutivă a congreselor de dacologie Marco Merlini, director al Prehistory Knowledge Project şi membru al World Rock Art Academy Italia, totodată unul dintre cei mai prestigioşi arheologi ai Europei a venit în fața auditoriului cu o comunicare care pune definitiv punct numeroaselor controverse legate de vechimea tăbliţelor de lut de la Tărtăria. Dacă anul trecut la dezvelirea monumentului de la Tărtăria, monument ridicat de fundația Dacia Revival, Marco Merlini promitea tot sprijinul în elucidarea acestei controverse, iată că acum, după un an de muncă susținută de aceeaşi fundație, Dacia Revival, personal de doctorul Napoleon Săvescu, acesta vine cu dovezi greu de clătinat în sprijinul ideii de primordialitate a scrisului în spațiul carpato-danubian. Într-o scurtă discuție, Marco Merlinii ne-a explicat drumul parcurs până la acest rezultat spectaculos.

Rep.*-Domnule Merlini prezentarea dumneavoastră a fost fără exagerare punctul culminant al acestui congres. Drumul până la această realizare a fost lung şi anevoios. Haideți să facem o întoarcere în timp la anul 1961, când se descopereau aceste tăbliţe atât de mult comentate. Ce a reprezentat acel moment?*

Marco Merlini -În 1961 a avut loc o descoperire foarte importantă pentru că a schimbat cronologia istoriei în Europa. Al doilea lucru care s-a întâmplat atunci este că s-a schimbat geografia, legendei unde au început civilizațiile. Vlasa, a descoperit în dealul de la Tărtăria, mai multe Tell-uri. Tell înseamnă orăşel mai mic care a crescut, s-a dezvoltat în timp şi oamenii au construit case peste cele vechi. Este, dacă vreți, un munte artificial făcut de oameni în timp. Nu există multe Telluri în lume. Acesta de care vorbim a fost înr-o continuă transformare şi a lăsat ca mărturie, o stratificare deosebit de importantă, istorie, timp, identitate, a unei populații. Aceste tăbliţe istorice, după cum se ştie au fost găsite dacă urmărim raportul lui Vlasa, împreună cu oase şi fragmente de oase dezmembrate şi la prima vedere arse. Am avut multe discuții despre cronologia tăbliţelor şi ce înseamnă ele. Bineînțeles că am întâlnit mai multe ipoteze. Pe aceste tăbliţe apar nişte semne atât de ciudate, dar acest lucru este un scris, asta e ceva clar. După cum am ştiut până acum, scrierea a început acum 5000 de ani în Sumeria, Mesopotamia . Vlasa a bănuit la început similitudini între scrisul sumerian şi cel descoperit la Tărtăria. A început să găsească elemente apropiate între semnele tăbliţelor şi cele Uruc. Ulterior, teoria Mariei Gimbutas avea să depărteze în timp aceste două feluri de scriere, ea plasând Tărtăria în neolitic. Astfel s-a ajuns la punctul de vedere că tabletele în Tărtăria reprezintă un început în scrierea din regiunea Dunării. Am început să ne gândim chiar că mulți cercetători se întorc acum şi cercetează prin lucrurile rătăcite sau aruncate în muzee, lucruri decoperite acum 20-30 de ani şi care purtau pe ele însemne ce la acea ora nu însemnau o scriere. Este ceva important deoarece Tărtăria este simbolul nostru, simbolul unei posibilități. Acum un lucru foarte important e că trebuie să ne dăm seama că tăbliţele de la Tărtăria nu sunt unice. În cartea mea am publicat zilele astea că scrierea a început în Europa cu semnul întrebării şi am numărat în jur de 100 de orăşele şi oraşe, deci înesamnă că scrierea a fost foarte întinsă. Tărtăria este foarte importantă pentru că acolo a fost punctul de începere. Problema este cu datarea pentru că Vlasa nu a făcut tot ce s-a putut şi, de asemenea, a folosit nişte săpături mai vechi. Am arătat astăzi, o singură poză unde au fost găsite oase şi tăbliţe. Nu ştim exact unde este nivelul şi nu putem să ne dăm seama unde este exact locul. Punctul meu de vedere este că tăbliţele nu puteau fi datate de Carbon14 pentru că nu au carbon în ele. Nu au carbon deci nu pot fi datate. Se ştie că oasele de care am vorbit au fost găsite împreună cu tăbliţele. Am început acest proiect cu profesorul Gheorghe Lazarovici, un arheolog foarte important al României. Împreună am cercetat în subsolul muzeului din Cluj şi am încercat să găsim oasele. A fost o muncă grea şi dificilă, dar, într-un final, am găsit oasele pe care le-am trimis la Universitatea din Iaşi pentru că la început era important să aflăm identitatea acestui mare preot acest mare shaman, a fost un mare aristocrat. Au fost discuții importante despre aceste oaşe arse, acest sacrificiu. Se povestea, ştiți bine, despre un mare preot care la sfârşit este ars de alte patru preotese şi aşa mai departe.

Rep *-Bine, şi odată cu stabilirea identității s-au risipit şi legendele sau vechile teorii care învăluiau fenomenul Tărtăria?*

Marco Merlini -Avem rezultate din Iaşi. Aceste rezultate dovedesc că marele preot, marele şaman de care se vorbea era de fapt o femeie. Nu este o glumă, în acea perioadă femeile aveau totuşi un rol foarte important

şi asta înseamnă că divinitatea femeilor era foarte importantă. Suntem la Milady Tărtăria, aşa cum

Resturile de oase depozitate la Muzeul de Istorie al Transilvaniei Cluj-Napoca

am botezat-o pe această femeie. Ea era de 1.45 înălţime şi avea 50-55 de ani, deci avea o vârstă înaintată pentru acel timp deoarece viaţa maximă era de 30-45 de ani. Era o femeie sacră, în orice caz, dar nu ştim sigur dacă a fost preoteasă. Nu ştim foarte bine şi foarte multe despre această religie veche. Putem spune că era o femeie ce avea de-a face cu religia, poate ea avea un rol foarte important pentru că printre oase au fost găsite 23 de obiecte sacre, din care foarte importantă este o ancoră pentru ţesut, la fel, nişte idoli în formă de falus, brăţări şi nişte statuete. Cert este că a fost un personaj foarte important al acelor vremuri şi acelor locuri. Ea schiopăta pentru că piciorul ei drept era mai scurt ca stângul cu un centimetru. Acest defect îl avea din copilărie şi este un alt lucru cert.

Avem deci identitatea lui My Lady Tărtăria. O altă descoperire importantă este aceea că oasele nu au fost arse, ele sunt negre din 2 motive.

Primul este că ar fi fost o reacţie chimică a pământului la Tărtăria.

A doua ipoteză este că ar fi avut loc o a doua înmormântare, corpul să fi fost scos afară şi lăsat în procesul de decarnare, natural nefiind urme că animalele ar fi sfâşiat trupul. Probabil trupul a fost expus o perioadă mai lungă de timp într-un copac sau chiar pe pământ, obicei tipic pentru un om foarte important Trebuie clar uitată ideea sacrificiului de la Tărtăria. La fel trebuie înlăturată total ideea de canibalism sau de foc.

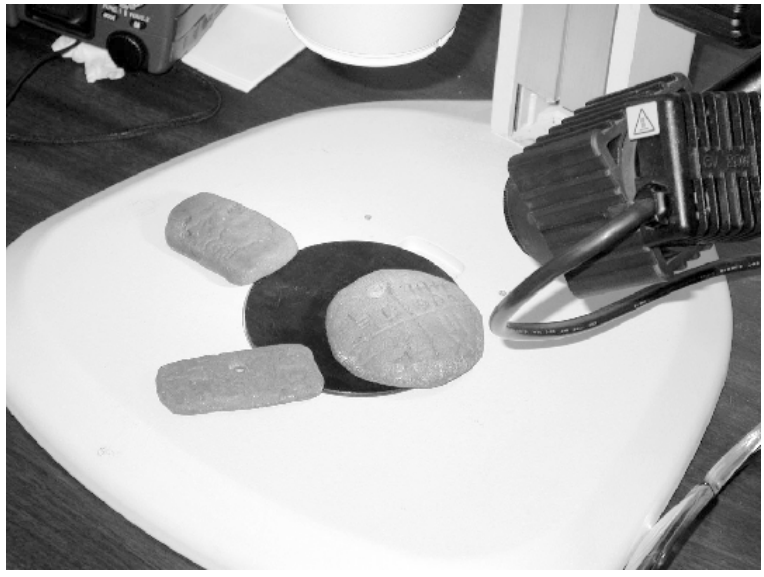

Analizarea tăbliţelor de ceramică de la Tărtăria

Rep. *-Am încheiat deci şi acest capitol al identităţii. O avem pe Milady Tărtăria. Cum s-a facut datarea şi la ce perioadă s-a ajuns?*

Marco Merlini - Oasele au fost trimise la Universitatea din Roma pentru a verifica în laboratorul departamentului de geologie analiza cu Carbon 14. Datarea e foate veche în jur de 7300 de ani. Oasele ca şi tabletele sunt foarte vechi. Acum este o certitudine. Acum este rândul nostru să gândim că scrierea a început în Europa cu două mii de ani înaintea Sumerului. În România avem o comoară imensă, dar ea nu aparţine numai României ci întregii Europe. Pentru acest motiv am contactat Ministerul Culturii, explicând că doresc să încercăm un proiect despre civilizaţia Dunării pentru că identitatea Europei a început cu Dunărea. Ministerul Culturii are o mare responsabilitate în acest moment, un moment magic în care începem să gândim, să schimbăm idei culturale. În acest moment în care România şi Bulgaria vin în Europa, nu trebuie să pătrundă doar într-o Europă dominată de moneda euro, trebuie să creăm o Europă culturală, să ne gândim că de-a lungul Dunării a început o civilizaţie importantă cu aproape opt mii de ani în urmă, o societate nu mai puţin importantă ca aceea din

Marco Merlini indicind locul descoperirii lui Nicolae Vlasa din 1961

Egipt sau din Mesopotamia. Cred că acum este timpul să demaram acel proiect de care spuneam, un proiect despre importanța civilizației Dunării. El este denumit Proiectul MUSEUM. Există o rețea europeană de muzee naționale în capitalele diferitelor țări. În această rețea este muzeul național din Atena, cel din Sofia, Bucureşti, Budapesta, Roma, Viena, Berlin şi Praga cu Belgradul care încearcă să intre. Este prima dată când cele mai importante muzee din Europa lucrează împreună dezvoltând acest proiect.

Am vorbit cu directorii de la mai multe muzee, iar ele sunt pregătite să lucreze împreună. Primul pas în această direcție ar fi să stabilim împreună un muzeu virtual, pe internet despre rădăcinile europene. Cred că este un lucru realizabil şi dacă în România şi-ar găsi ecoul această idee ar fi un lucru minunat.

Rep. *-În încheiere aş vrea să lămuriți o curiozitate a majorității celor care v-au ascultat la congres? De ce Milady Tărtăria şi nu un nume cu rezonanțe româneşti sau dunărene?*

Marco Merlini -Milady e un personaj foarte important în cei 3 muşchetari. Ea e o femeie foarte puternică şi are un rol cheie în toată această istorie a muşchetarilor. Ea

Statuetă descoperită la Turdaș datând dintr-o perioadă apropiată cu tăblițele de la Tartaria, întruchipare a femeii numită Milady Tărtăria

este un centru de greutate aşa că Milady Tărtăria este centrul nostru de gravitaţie.

Trebuie sa ştiţi că aşa cum Milady cea a muşchetarilor nu aparţine exclusiv Franţei, ci Literaturii universale, la fel şi Milady Tărtăria nu aparţine exclusiv României. Ambele sunt un punct de referinţă de nivel European.

Rep. *- Care este legătura între amuleta descoperită la Turdaş şi femeia reconstituită de la Tărtăria?*

Marco Merlini - Am o colecţie de 1800 de fotografii de figurine de idoli de femei din mai multe civilizaţii, dar aceasta este în mintea mea aproape reală. Are o frumuseţe aparte şi o eleganţă cum nu am mai văzut şi nu am mai simţit la celelalte. Această reprezentare din mintea mea mi se pare a fi cea mai potrivită. Dacă avem imaginaţie putem vedea că personajul şi această figurină sunt de o asemănare izbitoare.

ARHEOLOGIA ŞI PREISTORIA TRANSILVANĂ MARCHEAZĂ UN PUNCT IMPORTANT ÎN PREISTORIA EUROPEANĂ

Onoranta prezenţă la Congresul de dacologie Conferenţiarul Universitar Doctor Horia Ciugudean, este cercetător ştiinţific la Muzeul Unirii din Alba Iulia şi, se poate spune, custode al Tărtăriei. Părerea sa, una dintre cele mai autorizate în materie vine să întărească rezultatele cercertărilor asupra vechimii scrisului în spaţiul carpato-dunărean.

Datarea cu Carbon 14 a osemintelor umane din groapa de la Tărtăria este doar, să spunem, pentru arheologi tradiţionalişti o surpriză, pentru că generaţiile tinere care au adoptat şi au acceptat metoda datării Carbon 14 nu vor avea prea multe obiecţii vizavi de această datare. Până la ora actuală, plasarea culturii Vinca-Turdaş în orizontul de timp al mileniului V începutul mileniului VI înainte de Hristos, nu era în arheologia românească un lucru unanim acceptat cu atât mai mult cu cât datările cu carbon 14 pentru această cultură din spaţiul transilvănean lipseau cu desăvârşire. S-au făcut recent câteva datări la Turdaş în staţiunea iponimă şi ele se plasează în acelaşi element cronologic, deci putem accepta cu suficientă certitudine datarea care o avem acum pentru Tărtăria. În acelaşi timp, această datare vine să se situeze în plan cronologic cu faimoasele tăbliţe de la Tărtăria pentru că osemintele umane sunt în directă asociere cu tăbliţele şi în acest fel ajungem la ceea ce s-a afirmat până acum, dar mai puţin dovedit şi anume că tăbliţele de la Tărtăria sunt o descoperire de excepţie care aparţine ultimului sfert al mileniului VI poate începutul mileniului V înainte de Hristos oricum un orizont cronologic în urmă cu 7 milenii. În acest fel, anterioritatea lor faţă de descoperirile din zona sumeriană este asigurată şi în acelaşi timp ele se constituie într-o iniţiativă culturală a spaţiului carpatic profund originală, deci nu au a se căuta influenţe sau alte motive pentru apariţia lor în această zonă. Ele sunt prin datarea obţinută acum, un fenomen cu clară evoluţie locală fără legătură cu zona sumeriană. Este o descoperire extrem de importantă datarea care s-a obţinut este fără dubii, obţinută în condiţii de maximă rigurozitate stiinţifică, arheologia, preistoria transilvăneană marchează un nou punct extrem de important în preistoria europeană marcând în acelaşi timp cronologic apariţia unui sistem de scriere în spaţiul carpatic la nivelul cum spuneam în urmă cu circa 7 milenii. Ar fi de dorit ca această datare să fie multiplicată în sensul de a se continua datările cu carbon 14 şi în alte situri din apropiere de pe valea Mureşului, care conţin resturi de locuire contemporane pentru a vedea mai bine când anume apare această civilizaţie şi care este intervalul de timp în care ea se dezvoltă.

Interviuri realizate de
Vladimir Brilinsky

S.C. MEDIA SUD EUROPA S.A. BUCUREŞTI

Departamentul

TIPOGRAFIA DE SUD

1100, Craiova,
Str. Câmpia Islaz, nr. 97A
Tel./Fax: 0251-534 408

- ✓ tipărire de ziare, reviste, alb-negru şi color, pe rotativă offset;
- ✓ tipărire de lucrări, în policromie, pe maşini offset;
- ✓ tipărire de cărți, în tiraje mari, cu broşare automată;
- ✓ tehnoredactare computerizată, selecție şi prelucrare imagine color;
- ✓ grafică asistată de calculator, pe linie profesională;
- ✓ tipărire formulare cu regim special personalizate şi nepersonalizate
- ✓ activitate editorială prin "Editura de Sud"

PREȚURI COMPETITIVE!

imposibil de concurat !

RECUPERAREA ŞI RESTRUCTURAREA ADEVĂRULUI ISTORIC VA DA PESTE BOT ACELORA CARE AU FALSIFICAT ISTORIA NOASTRĂ

Generalul Mihai Chelaru este deja o prezență bine cunoscută la congresele de dacologie. Fire vulcanică, dar calculată, necruțător cînd întîlneşte impostura şi ipocrizia, nonconformist prin formație, domnia sa este şi un interlocutor deosebit de prețios mai ales cînd vorbeşte despre istoria neamului său.

Rep. - Domnule general, sînteți o prezență obişnuită deja la Congresele de dacologie. Ce sentimente vă animă venind aici şi cum caracterizați evoluția mişcării dacologice din ultimii ani?

Mihai Chelaru - Spunem că e o întrebare bine venită, pentru că după 4 ani de participare de la ultimele 4 congrese putem să tragem o linie, dacă nu de bilanț final, cel puțin de bilanț intermediar. Faptul că în discursul public au apărut paradicme noi legate de istoria dacilor, legate de recuperarea trecutului nostru ca valoare fundamentală a poporului Român pe care eu o subscriu sub un singur cuvânt: Ancestralitate. Faptul că există această mişcare, o mişcare intelectuală profundă îmi dă garanția că ea se poate transforma într-o mişcare națională de recuperare a valorilor profunde ale națiunii române.

Nu trebuie să ne fie sub nici o formă teamă să rostim adevărurile care ne aparțin chiar dacă foarte mulți din păcate dintre noi au încă reticiențe după părerea mea nejustificate sau mai exact, întreținute. Din punctul acesta de vedere Congresul de Dacologie pe care îl întreține cu încăpățânare pozitivă domnul doctor Napoleon Săvescu captează în jurul unei idei deja energii pe care sincer să fiu, după al doilea congres nu le bănuiam că vor ajunge la această amplitudine în al doilea rând s-a creat o emulație în cercetare şi de la cercetarea intuitivă, mai mult improvizată s-a ajuns la una constructivă foarte centrizată, foarte la obiect şi mai mult de cât atât s-a intrat pe acele crevase ale timpului, acele căi care duc în adâncimea timpului nostru din care se scoate acest rod al adevărului inițial. Eu am spus-o şi la congresul de anul trecut că este vremea ca acest congres să se instituționalizeze, fac apel către autoritățiile statului român să se gândească nu numai la timpul care se consumă în prezent, ci şi la redarea obligatorie a măreției poporului român, sunt obligați să restituie națiunii române ce-i aparține şi de aceea cer cu insistență ca acest congres să fie instituționalizat, să i se aloce fonduri guvernamentale, nu pentru a întreține neaparat un „staf" tehnic, ci pentru a genera o instituție în interiorul Academiei Române şi eu l-am numit atunci: Institutul de Studii Dacologice.

Personal consider că este bine să introducem în discursul academic ştiințific mai ales în domeniul cercetării aprofundate şi o nouă metodă răzvrătită de altfel, dar, refuzată de mulți. Este vorba de cercetarea prin revelație. Dați-mi voie să vă spun că am văzut în foarte multe comunicări, adevăruri rostite pe bază de revelație care s-au dovedit a fi palpabile, a intra în domeniul realismului istoric, a artefactelor pipăibile, plecând numai de la intuiție şi revelație.

Aşadar, sugerez gânditorilor să introducă în panoplia cercetării şi revelația. În fond, revelația este forma sublimă dacă doriți a cunoaşterii pentru că ea se face instantaneu iertând Dumnezeu pe cei care încearcă acest procedeu de toate etapele obositoare ale lumescului.

Am auzit rostindu-se noţiunea de Dacia Mare. Ce înseamnă de fapt pentru dumneavoastră ideea de Dacia Mare?

- Mi se pare un pleonasm. Dacia este mare, a fost mare şi v-a rămâne mare. Că din teritoriul ei şi din structura spiritualităţii sale s-au născut culturile europene succesive şi că în sângele Europei curge sânge, dacă vreţi proto-hominivis adică proto-dacic este iarăşi adevărat. Din punctul nostru de vedere am făcut apel la acea necesitate de a recupera şi reda măreţia acestor oameni care deocamdată trăiesc sentimentul idiot de umilinţă şi de prosternare la toate puterile, în genunchi.

Multe voci acuză această mişcare dacologică de naţionalism, aţi putea să comentaţi această situaţie?

Eu mai de grabă le-aş spune că am putea fi acuzaţi de daconalism, haideţi să fac un joc de cuvinte.

Nu se pune problema ca peiorativul naţionalismului etnic care, haideţi să recunoaştem, a făcut unele erori, ca să nu accentuez, unele gafe istorice. Nu se pune problema ca o restituire, un adevăr să fie introdus, fie lansat într-o zonă de prost gust. Dacă o fac înseamnă că, le e teamă cu adevărat. Dacă nu deranja pe nimeni atunci chiar aveam o problemă, dar pentru că o fac atunci înseamnă că ei ştiu, suntem pe calea adevărului, recuperarea şi restructurarea adevărului v-a da peste bot (şi vreau să folosiţi acest termen, să nu-l scoateţi) multora care şi-au mărit trecutul şi istoria şi acum nu ştiu, nu-şi găsesc nici o formă, rădăcini numai la 25-30 de cm într-o rocă istorică, pe când noi venim dintr-o vână adâncă care înseamnă coborâtorul pe Cogaion, înseamnă Coborâtorul pe Gaia, înseamnă întemeietorul de lume în această zonă de viețuire.

Studiile noastre paralele de ontogeneză deci geo-geneză şi homogeneză, demonstrează că numai aici putea să existe viaţa ca atare, să se presteze condiţiile de viaţă, iar Dumnezeu, nu întâmplător a lăsat în secretele tainei şi patimei duse de Papa Ioan în anul 2000, prin cuvântul său, Sărut grădina Maicii Domnului. **Nu întâmplător este singura limbă care păstrează termenul, „mâncatear Gaia“ să nu uităm că această inflexie de limbă s-a dus mai departe în Geea, de aceea avem şi Geea iap Pelas-gaia înseamnă poporul care era pielea pământului. Ilie Bădescu i-ar spune , „noosfera“ în teoria sa de acoperire a pământului cu sufletul omenirii. Iată că noi suntem cei care am fost pielea pământului, prima viețuire şi cultul celor care îşi regăsesc puterea în forţa lupului se găseşte pe mai departe în toată zona. Să nu uităm că epopeea lui Ro-lan este celui care vine din Ra-landia sau din Ra-mania, Val-kiria este elogiu adus lupului volcu, iar Dererum –lupus se vorbeşte numai pe coama carpaţiilor aşa că daţi-mi voie să vă spun că, dacă nu reuşim sunt gata să generez asociaţie cu drepturi depline care s-ar putea numi „Uniunea Democrată a Dacilor Minoritari din România“.**

Interviu realizat de
Vladimir Brilinsky

VIZIONAŢI !!!

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE „DACIA TV“

PE CANALELE DE TELEVIZIUNE

***QUEENS* CANALUL 57 QPTv**
– DUMINICĂ SEARĂ : 17-18 P.M.
– LUNI SEARĂ : 18.30 P.M.-19.30 P.M.
***MANHATTAN* CANALUL 34**
– VINERI 11.00-11.30

Conţinutul acestui program este pe gustul tuturor vârstelor şi preferinţelor: muzică uşoară, muzică populară, momente vesele, informaţii politice şi economice din ţară şi comunitatea româno-americană.
Informaţii la telefon: (718) 361- 6451, e-mail : stefancelmareorg@aol.com
Studioul de televiziune „DACIA TV“ stă la dispoziţia publicului pentru filmări şi editări de casete video, la evenimente deosebite cum ar fi nunţi, botezuri, aniversări.

O CRONICĂ A POPORULUI DAC PE PLĂCUȚE DE PLUMB

Despre originea şi istoria plăcuțelor de plumb se ştiu prea puține lucruri. În cel mai bun caz, există controverse susținute de diferiți istorici care le-au dat atenție de-a lungul timpului. Până la aflarea adevărului legat de aceste plăcuțe,traducerea, interpretarea sau tălmăcirea lor sînt lucruri, care interesează mai mult. În premieră, inginerul Dan Romalo, după o muncă asiduă de zeci de ani, publică un volum intitulat Cronică Apocrifă pe plăci de plumb, apărut la editura Arvin Press în 2003, volum în care prezintă traducerea acestor plăcuțe o dată cu clasificarea lor. În luna mai 2004, la Academia Română, Drd.Aurora Petan susține o comunicare publică în care face o istorie a plăcuțelor, anunțând începerea unui studiu sistematic aplecat asupra acestora.La congresul de dacologie din luna iunie, reputatul lingvist Adrian Bucurescu, autor printre altele a volumelor „Dacia Secretă" şi „Dacia Magică" prezintă în plenul lucrărilor traducerea a două dintre aceste plăcuțe. Începând cu acest număr, *Dacia Magazin,* **va publica în serial traducerile tuturor plăcuțelor care la ora actuală există şi sunt făcute publice. In spiritul deontologiei profesionale şi al dorinței de adevăr şi profesionalism vom publica şi alte traduceri sau comentarii legate de acest subiect,care vor fi adresate redacției noastre de specialişti în materie.**

DACIA MAGAZIN

Tăblițele dacice de plumb

Viața lui Zalmoxis

Lectura textului:

ZAMOLSXOY DE REO A MOYNE O SKYTEO DYI LIOFY O AOYSIO GAREY MASO DYEDOYE SAYMOYA XINDYO ERIO DEGE DO DEO NATO SOYA ZONYO SOYEFIOARE I PYSO DEGE PA TYHNI DIESOY DOHOYS NO EGEIPTIO NOE DOOYI LOSEN VOYN DOL LOYAN Y PIETAGORYO A TEK IO ZAMOLSXOY OS NAGENIE VESIKY OY ASO LOSENO FOHIOGE KE PRETILE NO ZOYT O SOILO OYESO ONTAHO Y PYETAGORYO OYLO NOYP NOTRA VEL IT XASYO ON TOYRNA SOHE ON TOY PAMOILO A SOTALOYN LOS XINTEO YO KOYRAFNO OR NIP O RYPINO FET NOYK RYSADI E DOSE SARPPO O NIODO YL O RODI E OY NOYOY = M = P = S = X AR ARI SO ZAMXOI

Traducerea:

Zalmoxis pe apă a mers în pământul Scyților, dorind să afle cine e mare stăpân peste străini. Era fiu de Zeu, născut de Zâna cea Frumoasă. Şi a mers Fiul fără odihnă călătorind prin Egipt zile multe. Glumeț tare, i-a dăruit un leu lui Pythagoras, zicându-i Zalmoxis că e o pisică sălbatică. Această glumă a făcut ca tovarăşii stăpânului casei să spună înaintea lui Pythagoras ca Sfântul să fie hrănit bine până în momentul când va pleca, întorcându-se la neamul său din Sotoloyn. Acei străini au văzut o corabie din cer luându-l pe Feciorul cel Fermecat. Ziua de naştere a celor doi Gemeni Divini a fost în preajma Anului Nou. 1460 de la anul lui Zalmoxis.

LEXIC:
ZAMOLSXOY – Zalmoxis, Zamolxis.
DE – pe.cr.rom. de
REO – apă; râu. cr. rom. râu, rouă.
A MOYNE – a mers cr. rom. a mâna.
O SKYTEO DYI – în Pământul Scyților cf. alb. dhë **„pământ".**
LIOFY – a dori cf. rom. a iubi.
A AOYSIO – a afla. Cf. rom. auz; auzi.
GAREY – cine e. cf. rom. care.
MASO – mai mare. Cf. lat. massalis **„universal; total".**
DYEDOYE . stăpân; domn. Cf. rom. dadă; duduie; tataie. **Alb.** dajë **„unchi (fratele mamei)";**
SAYMOYA – peste. cf. lat. summa **„locul cel mai înalt; gradul cel mai mare";**
XINDYO – străini. Cf. gr. xenos **„străin"; rom.** ciont; ciunt; ciung.
BRIO – era; a fost.
DEGE – mlădiță; vlăstar; fiu. Cf. alb. degë **„ramură; creangă".**
DO DEO – de Zeu.
NATO – născut. Cf. lat. natus **„fiu; copil"; rom.** noatin.
SOYA ZONYO – de Zâna;
SOYEFIOARE – Cea Frumoasă. Cf. lat. suavis **„dulce; plăcut; suav".**
I PYSO – şi a mers. Cf. rom. pas; a păşi.
DEGE – Fiul. Vezi mai sus!
PA – fără. Cf. rom. ba; **alb.** pa **„fără".**

TYHNI – odihnă. Cf. rom. odină**;** tihnă**.**
DIESOY DOHOYS – mult mergând; călătorind. Cf. rom. des**;** a (se) duce**.**
NO EGEIPTIO – prin Egipt.
NOE DOOYI – zile multe; zile mari. Cf. rom. noian**;** zi**;** nedeie**.**
LOSEN – a glumi; a se duce. Cf. lat. lusio **„joacă; distracție“.**
VOYN – tare. Cf. rom. voinic**.**
DOL – a dăruit. Cf. rom. dar**;** a dărui**.**
NO LOYAN – leu. Cf. alb. luan **„leu“.**
Y PIETAGORYO – lui Pythagoras.
A TEK IO – zicându-i. Cf. lat. dico **„a spune; a zice“.**
ZAMOLSXOY – A Zalmoxis; Zamolxis.
OS NAGENIE – ca sălbatică. Cf. lat. nocens **„Vătămător; nociv; periculos“; rom.** neghină**.**
VESIKY OY – pisică e.
ASO LOSENO – această glumă. Cf. rom. așa**.**
FOHIOGE – a făcut.
KE PRETILE – ca prietenii (tovarăşii).
NO ZOYT – stăpânului. Cf. alb. zot **„stăpân; domn; Dumnezeu“.**
O SOILO – al casei. Cf. rom. sălaș**; alb.** seli **„sediu“.**
OYESO – a vorbi; a spune. Cf. lat. os **„gură; vorbire; limbă“.**
ONTAHO – înainte. Cf. lat. ante **„înainte“;** antiquus **„de mai înainte“.**
Y PYETAGORYO – lui Pythagoras.
OYLO – (ca) acel. Cf. rom. ăl; ăla**.**
NOYP – sfânt. Cf. slav. nebo **„cer“.**
NOTRA – a hrăni; a fi hrănit. Cf. lat. nutrio **“a hrăni; a alimenta”.**
VEL – bine. Cf. lat. bellus **„plăcut; bun“.**
IT XASYO – până în momentul (clipa). Cf. rom. ceas**.**
ON TOYRNA – de plecare. Cf. rom. a (se) întorna**.**
SOHE – întorcând. Cf. rom. a suci.
ON TOY – la a sa. Cf. alb. i tij **„lui; său“.**
PAMOILO – neam; familie. Cf. lat. familia **„familie; casă“; alb.** famull **„fin“.**
A SOTALOYN – la Sotaloyn. Sotaloyn (cf. alb. djalë **„fiu; băiat“) este variantă pentru NETINDAVA „Cetatea Naşterii“, unde s-au născut Cei Doi Gemeni. Actualmente satul Sărăţeni, judeţul Ialomiţa. Sf. Stelian, în România, este ocrotitorul copiilor.**
LOS XINTEO – acei străini. Vezi mai sus!
YO – au văzut, cf. alb. ja**! „iată!; uite!“.**
KOYRAFNO – corabie. Cf. lat. carina **„corabie“; rom.** corabie**.**
OR NIP – din cer. Cf. slav. nebo **„cer“.**
O RYPINO – luând. Cf. rom. a răpi**.**
FET – fecior. Cf. rom. făt**.**
NOYK – foarte isteț; fermecat. Cf. cslav. nauka **„ştiinţă“; rom.** năuc**;** Noica**.**
RYSADI - zi de naştere. Cf. slav. rojdenie **„zi de naştere“; rom. răsad.**
E DOSE – a celor doi.
SARPPO – divini. Cf. rom. serafim; Şerban; a serba**; lat.** servans **„care respectă“.**
O NIODO – identic; la fel; gemeni. Cf. alb. i njejtë **„aceeaşi; acelaşi; identic; leit“.**
YL O RODI E – a fost în preajma; a fi împrejmuit (încercuit). Cf. rom. roată**.**
OZ – an. Cf. lat. as **“unitate de măsură”.**
NOYOY – nou.
M = P = S = X – 1460?
AR ARI – de la anul (anii). Cf. germ. Jahr**; engl.** Year **„an“.**
SO ZAMXOI – de la Zam(ol)xis.
Observații: Textul este scris cu litere greceşti şi, probabil, grupul OY se citeşte U, ca în greacă. În stânga jos – chipul lui Zalmoxis. În dreapta jos – chipul lui Pythagoras. Dacă interpretarea anilor este corectă, anul întocmirii sau copierii textului ar fi 767 d. Hr.!

Adrian Bucurescu

Tăbliţele dacice de plumb

Sinuciderea lui Decebal

Lectura textului superior:

DACEVALO ON ANGEA
DU ARMOSA DAKO CEO
ADE SO SONTA DO
MUNO ILA DU MORIRE
SO SARMIGETAUSA A
RINO ILA DUPUZ ERE
STOPESTE ARMOSA
RUMUNOS

Traducerea:

Decebal, un conducător al armatei dace, şi-a străpuns inima lui sfântă cu mâna lui, murind la Sarmizegetusa. De înfrângerea lui fiind mânios, a scuipat armata romană.

LEXIC:
DACEVALO – Decebal;
ON – un;
ANGEA – conducător; senior – domn; cf alb endé **„încă; mai“; rom** a unge ca domn**; voievod uns de Dumnezeu;**
ARMOSA – armată cf lat arma **„arme; luptători, forțe armate“; rom** armas**;** Armăşeşti **(loc.);** armie**.**
DAKO – dacă (adj)
GEO – străpuns; sfâşiat, cf alb çaj **„a crăpa“.**
ADE – inimă; suflet; suflare cf alb jetë **„viaţă“; rom** a adia**.**
SO – al său; a sa.
SONTA – nobil; sfânt cf alb sundoj **„a domina“; rom** sânt **(subst).**
DO – de; cu.
MUNO – mână.
ILA – a lui cf rom el**.**
DU – marcă de infinitiv şi gerunziu.
MORIRE – a muri.
A – de.
RINA – cădere; înfrângere cf alb rënie **„cădere; regresie“; rom** rană**;** ruină**.**
ILA – a lui;
ERE – fiind, cf rom era **(vb.);** are**;**
DUPUZ – supărat; mâhnit; mânios, cf alb duf **„mânie; acces“.**
STOPESTE – a scuipa, cf rom a stupi**; alb** pështyj **„a scuipa“.**
ARMOSA – armată; luptători.
RUMUNOS – romană; de romani.

Textul este scris cu litere „chirilice“ cu care Românii au scris până în anul 1852, când s-a trecut oficial la alfabetul latin.

Adrian Bucurescu

DISPOZITIVE SPECIALE CU CARACTER MILITAR FOLOSITE DE GETO-DACI LA DISTRUGEREA FORTIFICAȚIILOR ROMANE

„Patriotismul nu este iubirea țărînei, ci iubirea trecutului. Fără cultul trecutului nu există iubire de țară“

Mihai Eminescu

Ing. Constantin I.Ioniță

Dionisie Periegetul relata în anul 138 d. Hr. despre „cea mai mare țară care se intindea din asia mică până în Iberia şi din nordul Africii până dincolo de Scandinavia“ referindu-se la „țara imensă a dacilor“. Preotul cercetator istoric Dumitru Bălaşa nu putea să înțeleagă „cum minele de aur, de argint, de aramă, de fier şi mai ales multele mine de sare“ ar putut fi abandonate definitiv de Daco-Români la fel „cum nici pădurile cu izvoare de miere, câmpiile producătoare de grâne bogate cu multe secole înainte de Hristos“ ar fi putut să fie abandonate şi să provoace un vacuum multisecular până ce au venit migratorii. Marija Gimbutas nota în „Civilizație şi cultură“: „România este vatra vechii europe, o entitate culturală cuprinsă între 6.500-3.500 î.e.n. axată pe o societate matriarhală, teocratică, paşnică, iubitoare şi creatoare care a precedat societățile indo-europene patriarhale şi precede cu câteva milenii pe cea sumeriană.“ Dacia şi-a putut dezvolta timpuriu o civilizație autohtonă care sa extins şi în teritoriile învecinate, invadatorii şi migratorii exercitând o influiență minoră asupra localnicilor traci din care s-au desprins triburi care s-au răspândit ulterior până la Baltică şi pe Vistula sau spre vest în Pannonia, pe Dunarea centrală şi în Italia Centrală, precum şi în Iberia. Luvității, armenii, hititii din preajma Dunării au ajuns până în inima anatoliei. Tribul palesrinci a dat numele regiunii Palestina, ocupand regiunea Gaza a lui Goliat. (după prof. Zenovie Carlugea).

Nivelul înantat de dezvoltare a societății geto-dace în a doua etapă a epocii fierului a favorizat diferențierea socială pronunțată şi apariția unor formațiuni social politice anterioare organizării statale. Forma de organizare social politică era prezentată în acea perioadă de uniuni tribale, conduse de şefi militari, exemplu fiind organizarea geto-dacă întâlnită de regele persan Darius în Dobrogea în razboiul sau cu sciții. O altă uniune de triburi geto-dace de la nord de Dunăre ne-o prezintă istoricul grec Adrian în sec. II î.e.n., descriind atacul lui Alexandru Macedon din anul 335 i.I.Hr. asupra geților din campia Dunăreana. Nu trebuie uitată nici puternica uniune politică a geților condusă de regele Dromichaetes la sfârşitul sec. al IV i.I.Hr. precum şi autoritățile celor doi bazilei geto-daci în colonia Histria în sec. III-II i.I.Hr.: Zalmodegikos şi Remachos. În vestul Moldovei şi Transilvania la anul 200 i. I. Hr. era cunoscut Oroles căpetenia unei uniuni tribale infrant de bastarni şi ulterior câştigator. Aceste uniuni tribale corespundeau perioadei de organizare social-politică a geto-dacilor, care a precedat apariția statului condus de Burebista.

Ca urmare a dezvoltării avansate a societății tracilor de nord, şi amplificării schimburilor economice s-a constituit statul geto-dac care a avut legături biunivoce sub diferite forme cu civilizația romană. În consolidarea etnica a comunității tracilor de nord era faptul că ei recunoşteau acelaşi zeu suprem Zamolxe, după cum arată şi Herodot că „geții nu recunosc alt zeu afară de-al lor“.

Informațiile exacte despre geto-daci înainte de cucerirea Daciei de către romani sunt puține şi dispersate.

Geograful Strabon relata despre Burebista că „ajungând în fruntea neamului său care era istovit de desele războaie, la înălțata atât de mult prin exerciții, cumpătare şi ascultare fată de porunci, încât în câțiva ani a întemeiat o mare stăpânire“. Statul geto-dac a lui Burebista era o monarhie cu un caracter militar evident. Mărturie stau sistemele de fortificații din zona munților orăştiei – cetățile de la Blidaru, Piatra Roşie, Costeşti, Banița şi Câmpina. Este de remarcat şi fortareața de pe Dealul Grădiştii. După unele surse (Strabon) armata lui Burebista era de 200.000 de oameni în comparație cu cea a imperiului roman de cca 600.000 de oameni. Ținând cont de părerile altor istorici aceste cifre pot fi relative. Politica externă a lui Burebista urmarea îndepartarea pericolului cuceririi romane având ca sfătuitor de taină pe Deceneu. După inlăturarea lui Burebista marele stat dac sa împărțit în câteva formațiuni politice Deceneu rămânând conducător în zona intercarpatică fiind urmat de Comosicus apoi Coryllius. În zonele Dobrogei şi Banatului regii Rolles şi Dapyx ajung supuşi fața de Roma. Formațiunea statală daco-getică sa conservat mai bine în zona intramontană în

timpul domniei lui Decebal (87-106 d. Hr.)

Sanctuarele martore ale ceremoniilor din trecut precum şi sistemul de fortificaţii pentru apărare ne duc cu gândul la legătura dintre spiritul războinic şi cel religios dintre religie şi stat. În timpul domniilor lui Burebista şi Decebal dacii au construit fortăreţe, forturi, turnuri de observaţie, sanctuare, drumuri, canale, constituind un sistem defensiv unic în complexitatea sa (vezi zona din jurul munţilor Orăştie). Toate aceste aveau amprenta sacrului şi nemuririi. Construcţiile sanctuarelor demonstrează că geto-dacii aveau cunoştinţe solide de matematică şi astronomie (cetăţile Sarmisegetusa, Blidaru, Butuceni-Orhei etc.).

Din punct de vedere tehnic fortificaţiile işi au originea în prima parte a epocii fierului, în timp geto-dacii preluând şi alte modele sau elemente exterioare, adaptându-le propriilor concepţii sau necesităţi, formând un echilibru între tradiţie şi inovaţie, care confirmă continuitatea etnică şi culturală. O comparaţie între civilizaţia dacilor şi cea clasica a celţilor ne duce cu gândul la o serie de elemente comune. Relaţia dintre cele două civilizaţii în timpul dominaţiei celtice în Transilvania (sec. IV-II e.n.), cât şi în timpul expansiunii geto-dacice de-a lungul bazinului panonic al Dunării a luat forma unei colaborări strânse prin vehicularea conceptelor şi practicilor culturale comune: metalurgia fierului, emisiuni monetare locale, obiceiuri funerare.

Daco-geţii şi-au dezvoltat o artă militară ţinând cont de caracteristicile formelor de relief. Spre exemplu în zona bărăganului şi la nord de Delta Dunării sa folosit tactica luptelor de stepă (vezi Alexandru Georgescu şi prof. dr. Anton Moisin în articolul „Tactica luptelor de stepă în arta militară getica", publicat în „Noi Tracii", 1989, Iunie, p.1-4) care avea următoarele trăsături: evitarea luptei decisive la invazia străinilor; retragerea în interiorul stepei pentru al atrage pe duşman în teritorii lipsite de condiţii prielnice elementare; înconjurarea şi atacarea surprinzătoare a adversarilor slăbiţi fizic şi psihic. Această strategie presupunea prudenţă, un calcul matematic inteligent şi apoi a unui curaj de neclintit în momentul hotărâtor ales pentru atac. Acestea se pot vedea în cadrul evenimentelor din 395 î.e.n. avându-i protagonişti pe Alexandru cel Mare şi pe triballii care ameninţau graniţa nordică a Macedoniei şi care cu patru ani înainte îl atacaseră pe regele Filip al II-lea, tatăl lui Alexandru Macedon, la întoarcerea sa din sudul Dobrogei. Primind ajutor din partea geţilor triballii au rezistat în faţa lui Alexandru Macedon deşi regele lor Syrmos pierduse iniţial bătălia de la Liginius. Deci Alexandru se hotărăşte să-i atace pe geţi pentru a contracara sprijinul logistic al triballilor.

Atacând fulgerator în noapte au luat prin surprindere o cetate getică slab întărită, testând capacitatea adversarului într-o scurtă confruntare. Geţii, surprinşi au decis să nu mai apere cetatea de pe malul Istrului retrăgându-se în interiorul stepei. Alexandru reacţiona prudent şi nu-i urmări retrăgându-se peste fluviu atingându-şi astfel scopul militar urmărit şi obligându-l pe regele Syrmus să capituleze. Planul lui Alexandru Macedon de lichidare a puterii geţilor a fost impiedicat de moartea sa în anul 323 i.e.n., acest plan fiind pus în practică mai târziu de generalul Lisimach (rege al Traciei). În anul 300 i.e.n. armata traco-macedoneana condusă de Agatocles, fiul lui Lisimach a pătruns în bărăgan şi a cazut în cursa geţilor neavând inteligenţa sclipitoare a lui Alexandru. Fenomenul se repetă în anul 291 i.e.n. cu armata condusă de însuşi Lisimach. Această tactică militară care foloseşte cunoaşterea şi folosirea formelor de relief în scopuri tactice era constituită din combinarea apărării pasive în cadrul cetăţilor dispuse pe înălţimi cu apărarea activă efectuată în defilee şi locuri neprielnice.

În secolul I î.e.n. – I e.n. romanii au ocupat Moesia Superior teritoriul sud Dunărean Dacic şi pentru a-şi extinde stăpânirea şi la nord de Dunăre au construit castre militare şi puncte de susţinere fortificate pentru viitoarele campanii. Geto-dacii au atacat aceste cetăţi şi castre pentru a le zădărnici consolidarea lor şi structura de rezistenţă şi pentru a-şi recuceri teritoriile, organizând atacuri dese, prin surprindere.

În cadrul acestor atacuri surprinse parţial şi secvenţial în scenele de pe Columna lui Traian, ce nu pot fi considerate nicidecum raiduri ocazionale, ei foloseau în afara armelor convenţionale (precum cuţitul, securea cu variantele ei:scitică, de luptă turtită, de tip cican-topor, spadă, sică, lancea, sulița, arcul cu sagețile cu varfuri de diferite forme, praştia, scutul) şi dispozitive militare speciale **pentru distrugerea zidurilor fortificaţiilor şi apărarea acelora deja cucerite (sau la apărarea zidurilor propriilor cetăţi şi fortificaţii) cum ar fi** berbecii cu cap de animal, din bronz **şi nişte** maşini de război **destul de ciudate care aveau rolul de a îndepărta atacatorii care doreau să asedieze cetatea.**

Aceste maşini de război apar pe zidurile cetăţii dacice Drubetiş judeţul Mehedinţi cu zid de piatră nefasonată descoperită de arheolog Viorica Enăchiuc şi datată din perioada secolelor V-IV i.e.n. – I-II e.n.

LIMBA MISIUNII CREŞTINE ÎN SPAȚIUL CARPATO-DANUBIANO-PONTIC ÎN PRIMELE SECOLE DUPĂ HRISTOS

Există atâtea mistere legate de existența strămoşilor noştri geto-daci că dispariția quasi completă a limbii lor, în mod ciudat şi nejustificat aproape că nu ne mai miră. Explicațiile care s-au dat până acum acestui fenomen sunt în majoritatea cazurilor insuficiente, nefondate ştiințific şi lipsite de logică.Ele nu depăşesc stadiul de aserțiuni mai mult sau mai puțin artificiale. Este timpul astăzi, cu ajutorul cercetării interdisciplinare ce ne stă la dispoziție cu şanse mereu crescânde de evaluare şi reevaluare mai obiectivă şi mai completă a fenomenului ce ne interesează, să aruncăm o nouă privire asupra acestei perioade a istoriei neamului nostru în vederea unei mai adecvate înțelegeri a ei.

Scopul acestei comunicări nu este acela de a trata subiectul în mod exhaustiv, ci doar de a reitera pentru cei care încă nu sunt convinşi, câteva argumente de ordin logic şi istoric în scopul readucerii problemei în actualitate, pe de o parte, şi de a stimula reflecția critică asupra ei, în lumina noilor cercetări şi publicații, pe de altă parte.

Pr. dr. Theodor Damian

Biserica poate contribui semnificativ la elucidarea problemei limbii strămoşilor noştri întrucât ea a desfăşurat o intensă activitate pastorală, liturgică, teologică şi misionară la geto-daci.

Or, dacă activitatea teologică - scrieri de interpretare a învățăturii fundamentale de credință ce aveau în vedere cristalizarea doctrinei - liturghia şi mai ales pastorala şi misiunea reprezintă dimensiuni esențiale ale Bisericii, dacă scopul misiunii Bisericii este acela de a converti sau catehiza masele de oameni, aceste activități nu se puteau face decât în limba lor şi nu într-o limbă străină.

Este adevărat că foarte mulți din Părinții Bisericii au fost oameni educați şi că fiind fluenți în mai multe limbi, în special în limba greacă şi latină, au scris în aceste limbi chiar atunci când ele nu reprezentau neapărat limba unei comunități în care ei se aflau. Totuşi, în astfel de situații, este de la sine înțeles că liturghia, predica, misiunea nu puteau să se facă decât în limba vorbită şi înțeleasă de mase, şi vorbim aici de misiune ca încercare perseverentă şi sistematică de răspândire a ideilor creştine în mijlocul unei comunități.

Să luăm, de exemplu, cazul Sf. Vasile cel Mare sau al Sf. Chiril al Alexandriei, al Sf. Chiril al Ierusalimului. Ei au scris în limba greacă cărți de teologie complicată şi profundă chiar pentru mintea educată şi sofisticată a omului de azi. Dar când se adresau oamenilor din parohiile în care predicau făcând misiune şi cateheză, trebuie că se adresau în limba vorbită de acei oameni din Asia Mică, Egipt sau Palestina.

Vorbeau unii din Ierusalim limba greacă în timpul păstoririi Sf. Chiril? Desigur. Totuşi este cert că limba greacă nu era limba maselor păstorite. Vorbeau unii din Egipt limba greacă în timpul păstoririi Sf. Chiril al Alexandriei? Desigur. Cert este însă faptul că masele vorbeau limba locală (limba coptă din Egipt folosită şi astăzi în cult şi în viața de zi cu zi este o dovadă în acest sens).

În afară de logică există şi mărturii istorice cu privire la predicarea creştinismului în limbile localnicilor. În unul din studiile sale despre versiunea tracă a evangheliilor, Bruce Metzger afirmă în mod accentuat că Sf. Irineu de Lyon a vorbit şi predicat în limba locală, celtică, tot aşa cum Fericitul Augustin în Hippo a vorbit în punică, limba localnicilor.[1]

În anul 359 Sf. Ioan Hrisostom a rostit o predică pentru goții care trăiau în Constantinopol cu ajutorul unui translator. În acea predică el face mențiune specială cu privire la folosirea limbilor locale în scopul răspândirii creştinismului: "Unde sunt acum Platon, Pitagora şi ceilalți filosofi ai Atenei? Uitați! Unde sunt învățăturile pescarilor şi ale făcătorilor de corturi? Ele nu sunt doar în Judeea, ci, ele strălucesc mai tare ca soarele şi în limbile barbarilor, precum ați auzit astăzi. Sciți şi traci şi sarmați şi mauri şi indieni şi cei ce locuiesc la extremitățile pământului filosofează despre aceste lucruri ce s-au menționat, avându-le traduse fiecare în limba lor maternă".[2]

E. Lozovan în *Dacia Sacra* atestă faptul că besii, un important trib tracic, spuneau rugăciuni creştine în limba lor.[3]

Dacă Evanghelia a fost tradusă şi predicată la națiuni mai mici şi mai puțin cunoscute ca tracii şi geto-dacii (cum ar fi nubienii, sogdienii, georgienii[4] ş.a.), cu atât mai mult este de presupus că o națiune ca cea a tracilor, cea mai mare după a inzilor, după spusele lui Herodot, puternică şi civilizată (Tracia a fost patria poeziei, a muzicii şi a religiei[5]) a fost ținta prioritară a misionarilor creştini.

La începutul sec. IV populația nativă a Traciei n-a fost romanizată,[6] afirmă Bruce Metzger, iar creştinismul avansa acolo în mod remarcabil, fapt menționat de Heliodorus într-o scrisoare către Fericitul Ieronim aflat pe atunci în Palestina.[7]

Deşi istoricul Morton Smith de la Columbia University susține că în sec. VI cele patru evanghelii erau deja traduse în limba tracă,[8] noi credem că dacă la alte popoare mai puțin cunoscute ele s-au tradus mai devreme, în limba tracă probabil că evangheliile s-au tradus cu cel puțin trei secole mai devreme, în timpul când primul episcop de Tomis, Evangelicus, este menționat (sfârşitul sec. III),[9] dacă nu chiar mai devreme.

Pe de altă parte, dacă luăm de bună afirmația că în sec. VI evangheliile erau deja traduse în limba tracă, dar că spre deosebire de alte limbi unde evangheliile au reprezentat prima literatură scrisă,[10] în limba tracă după cum şi în latină au fost scrieri şi înainte, nu vedem de ce traducerea evangheliilor ar fi trebuit să aştepte până în sec. VI.

Dacă limba tracă e pusă de M. Smith alături de limba latină, în acest context,

deci poate fi alături şi de greacă. Şi dacă în ultimele două evangheliile s-au tradus în zorii răspândirii creştinismului, nu există argumente de ce ele n-ar fi fost traduse şi în tracă tot atunci.

Totodată dacă traducerea evangheliilor a dat naştere la o înflorire literară ulterioară de factură creştină, cum afirmă Morton Smith,[11] şi dacă am lua de bună ipoteza că evangheliile s-au tradus în tracă în sec. VI, cum poate limba tracă să dispară în acleaşi secol, cum susţine W. Tomaschek, B.P. Hasdeu şi mai târziu I.I. Russu[12] dacă o întreagă literatură creştină tocmai atunci înflorea?!

Deşi prea timidă, concluzia lui Lozovan că pe ţărmurile Dunării Biserica creştină nu a fost nici de facutră latină, nici greacă şi că doctrina creştină s-a răspândit şi s-a practicat în limbile locale[13] vine puternic în sprijinul ideii că traducerea evangheliilor şi a textelor creştine s-a făcut în limba tracă încă din zorii creştinismului, iar pe de altă parte că limba tracă nu s-a stins în sec. VI, ci dimpotrivă, prin impulsul dat de noile scrieri creştine, a continuat cu mult după aceea.

Având în vedere această problemă nu trebuie uitat caracterul eminamente psihologic al misiunii creştine. Misiunea se adresează minţii şi inimii. Minţii, pentru înţelegere la nivel intelectual, atât cât se poate înţelege, conţinutul propoveduirii evanghelice, şi inimii, pentru angajarea simţirii în vederea aplicării în viaţa cotidiană a preceptelor învăţăturii de credinţă. Dimensiunea emoţională este absolut esenţială într-un astfel de context întrucât orice religie ţinteşte trăirea, crearea unui *modus vivendi,* altfel ea se reduce la o filosofie sau la un sistem oarecare de gândire. Acest lucru este valabil în mod special în cazul religiei creştine, câtă vreme ea este centrată pe, şi izvorăşte din cele două mari tipuri de iubire: a lui Dumnezeu şi a aproapelui.

Úinând cont de aceste consideraţii deci, se înţelege de ce era aşa de important ca misiunea evanghelică să se facă în limba locală a poporului, chiar dacă la alt nivel ea se făcea şi într-o altă limbă suprapusă, de împrumut cum ar fi cea a colonizării culturale sau militare. Se spune că în orice ţară ai fi, oricâte limbi ai cunoaşte, chiar dacă împrejurările fac ca în viaţa de fiecare zi să vorbeşti curent o altă limbă, ca în cazul emigrării, atunci când te rogi, te rogi în limba maternă. Excepţii de la regulă pot exista, desigur. Important este că religia ţinteşte mintea şi inima omului, şi accesul total, profund la acestea se face nu printr-o limbă străină, impusă, uneori urâtă de localnici, ci prin limba lor de baştină. Câtă vreme dacii liberi din afara graniţelor imperiului au atacat fără încetare pe romani şi câtă vreme răscoalele interne ale dacilor din teritoriul colonizat au avut loc fără încetare,[14] se înţelege că dacii îi urau pe cotropitori, şi implicit şi limba latină folosită de ei în afară doar de cazul în care foloseau cu toţii aproximativ aceeaşi limbă..

E bine de remarcat că dacă se traducea Evanghelia în limbile materne ale populaţiilor imperiului, cu atât mai mult liturghia şi predica se făceau în aceeaşi limbă locală. Ar fi ilogic să gândim că s-a tradus evanghelia în limba localnicilor dar li se slujea şi li se predica într-o limbă pe care ei n-o cunoşteau! În plus, Lozovan afirmă clar că limba tracă era limbă liturgică.[15]

Un alt mod în care putem privi această problemă este următorul: dacă, aşa cum susţin unii, mai ales latinişti, prin propoveduirea creştinismului în limbile greacă sau latină s-a înlocuit limba la daci, înseamnă că, deoarece, acelaşi lucru s-a petrecut şi la alte popoare, cel puţin din imperiul roman, toate acestea ar trebui să vorbească azi doar două limbi: greaca sau latina, ceea ce, evident, este infirmat de realitate.

Practicarea pe lângă limba maternă, la o naţiune, şi a altor limbi, nu duce de loc, necesarmente, la înlocuirea limbii materne.

Atât de realist este acest fenomen încât el este aplicat şi astăzi în misiunea pe care o fac, să zicem protestanţii, în Africa sau Asia. De exemplu, Societatea Biblică Americană cu sediul central la New York, încă şi acum mai traduce Sf. Scriptură în limbi şi dialecte tribale, locale, deşi în unele din aceste ţări africane sau asiatice limbile engleză sau franceză sunt vorbite la nivel administrativ sau academic în mod extins.

Trebuie amintit aici că chiar şi în cazurile unde misiunea creştină ţinteşte elita unui popor şi în acel caz adresarea se poate face într-o altă limbă decât cea locală, dacă aceasta nu e cunoscută de misionar, ţinta este reprezentată tot de mase, întrucât scopul este ca după încreştinarea elitei, prin aceasta să fie încreştinate apoi şi masele, ca în cazul slavilor. Sau, cum arată Prof. Ioan Rotaru, Niceta de Remesiana care a predicat atât în sudul cât şi în nordul Dunării şi care a ajuns până în inima Munţilor Apuseni, vorbea în mod firesc, străromâna, deşi el scria cu uşurinţă în latină.[16]

Aşa cum arată eruditul profesor de teologie Ioan Coman[17] ca şi Mihail Diaconescu mai recent,[18] limba dacilor, ţinând cont de structura, profunzimea, forţa personalităţii acestui popor, de cultura sa înaintată atestată de contemporani, n-a fost asimilată, ci ea a asimilat alte limbi cu care a venit în contact, aşa cum mai târziu, româna venind în contact cu, şi sub influenţa limbii greceşti şi a slavonei, nu a încetat să existe, ci a asimilat ambele influenţe, rămânând limba română.

Argumentul limbii este fundamental legat de cel al continuităţii, şi invers. Vedem cazuri unde unele minorităţi au fost deznaţionalizate prin interzicerea limbii materne şi impunerea limbii colonizatoare, ca în unele regiuni din Ungaria, de pildă, sau din Polonia, ocupate de vlahi, care azi sunt maghiari sau polonezi. Deci dacă ni s-ar fi pierdut limba n-am mai fi fost români sau dacoromâni azi. Şi invers: acolo unde s-a păstrat limba s-a păstrat şi naţiunea, ca în mici enclave minoritare unde de sute de ani acele minorităţi prin limba lor şi-au păstrat şi identitatea etnică.

Folosind argumentul în sens invers, dacă noi azi am rămas naţiune română şi nu suntem latini, chiar dacă am fost colonizaţi de latini, asta se datorează păstrării şi continuităţii limbii materne a geto-dacilor până azi.

În acelaşi fel există ca naţiuni distincte şi grecii şi evreii iar aceştia au stat sub romani mult mai mult decât dacii, fără să-şi fi pierdut pentru aceasta limba. Continuitatea limbii a dus la continuitatea etnică. Şi deci existenţa etnică distinctă azi demonstrează continuitatea limbii originare.

Concluzia firească a acestor consideraţii este aceasta: dacă geto-dacii erau încreştinaţi la un nivel atât de intens încât în secolul IV aceştia au produs sute de martiri în persecuţiile creştine, au dat Bisericii teologi de renume

ca Sf. Cassian, Gherman şi Dionisie Exiguul, şi erau organizaţi deja în episcopii şi acestea împreună cu ierarhii lor erau bine cunoscute în lumea ecumenică a timpului, cum e cazul episcopului Teotim de Tomis, de pildă, dacă toate acestea dovedesc o solidă înrădăcinare a religiei creştine în conştiinţa, în mintea şi inima strămoşilor noştri, asta înseamnă, dincolo de scrierile teologice produse în greacă şi latină, că misiunea creştină propriu-zisă nu s-a putut face decât în limba localnicilor, şi nu în vreo altă limbă străină inimii lor.

Şi odată ce religia a intrat prin limbă în inima şi conştiinţa poporului, câtă vreme dăinuie credinţa şi cultul, acestea fiind valorile supreme ale sale, dăinuie şi limba. Şi dacă limba română a dăinuit de atunci până astăzi, înseamnă că ea este limba pe care geto-daco-românii o vorbeau şi înainte de încreştinare, deci înainte de colonizarea Daciei de către romani, chiar dacă, natural, într-o altă formă decât limba română de azi.

S-a pierdut deci limba daco-română? Nu. Ea a fost, a durat şi este.

1.Bruce M. Metzger, *New Testament Studies: Philological, Versional and Patristic,* Leiden, E.J. Brill, 1980, p. 165.
2.*Ibidem,* pp. 159-160 (vezi Migne *PG,* 63, 499-501).
3.E. Lozovan, "Dacia Sacra", în *History of Religions,* vol. 7, Nr. 3, Februarie 1968, University of Chicago Press, Chicago, Ill., p. 237.
4.Bruce Metzger, *op. cit.,* p. 150 (nota 4).
5.*Ibidem,* p. 153.
6.*Ibidem,* p. 156.
7.*Ibidem,* p. 158.
8.Morton Smith, *The Columbia History of the World,* Ed. by John A. Garraty and Peter Gay, New York, 1972, p. 247 (vezi Bruce Metzger, *ibidem,* p. 150).
9.Bruce Metzger, *op. cit.,* p. 156.
10.Morthon Smith, *op. cit.,* p. 156.
11.*Ibidem.*
12.E. Lozovan, *op. cit.,* p. 237.
13.*Ibidem,* pp. 242-243.
14.Mihail Diaconescu, *Istoria Literaturii Dacoromane,* Ed. Alcor Edimpex, BucureŐti, 1999, pp. 23-38.
15.*Ibidem,* p. 211.
16.Prof. Ioan Rotaru, "Latinitate Őoi Europeism", în *Cugetarea European|,* An I, Nr. 1, Dec. 2001, BucureŐti, p. 7.
17.Prof. Dr. Ioan G. Coman, *Scriitori BisericeŐti din Epoca Str|român|,* Ed. Institutului Biblic, BucureŐti, 1979, pp. 7-29; 44-54.
18.Mihail Diaconescu, *op. cit.,* pp. 64, 76, 789.

OMUL CARE STRIGĂ

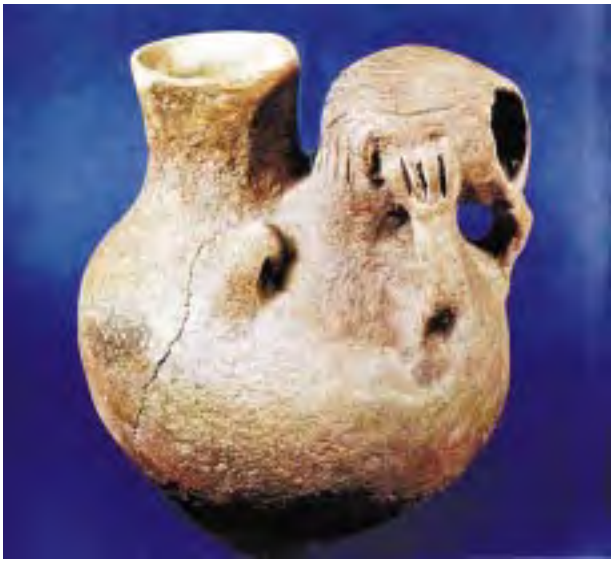

Omul care strigă este un vas de lut aparţinând culturii Vinca.Gura acestui vas a fost interpretată ca fiind asemănătoare unui cap de om, privind înainte, sprijinit în palme.Cu aceiaşi imaginaţie dacă îl răsturnăm la 180 de grade putem să-l vedem ca un craniu uman, cu o anatomie bine definită.Acest vas a făcut obiectul unor studii îndelungate şi amănunţite,-studii realizate de nume prestigioase ale arheologiei şi istoriei româneşti.Numai că dacă ajungi să te îndrăgosteşti de acest vas,care orice s-ar spune este o bijuterie în adevăratul sens al cuvântului şi îndrăzneşti sa cauţi mai multe studii referitoare la vasul cu pricina, surprizele se vor ţine lanţ.Şi culmea, nu surprize din cele plăcute.

Bunăoară dacă luăm lucrarea lui Nicolae Ursulescu „Dacia în cadrul Lumii Antice" apărută la editura Unirea din Iaşi în 1992,vom găsi la pagina 19 acelaşi vas,(fig 1) acelaşi „Om care strigă"numai ca acum săracul de el strigă după ajutor pentru ca autorul ni-l prezintă cu fundul tăiat şi adăugat mult depărtat de forma lui iniţială.-Mergem mai departe şi căutăm prin anul 1988 în cartea „Dacia înainte de Dromihete" de Vladimir Dumitrescu şi Alexandru Vulpe la pagina 141(fig 2),în care acelaşi om care strigă mai cere odată ajutorul pentru mutilarea care i se aduce prin tăierea fundului.

Iată deci că în două cărţi de specialitate cu planşe din care studenţimea ar avea de învăţat ceva istorie,apar două erori, una mai grosolană decît cealaltă.-Cum or fi învăţând studenţii istoria prin astfel de bălării,e greu de spus.E foarte simplu însă să constatăm că la aşa dascăli,aşa studenţi.Ori neglijenţa ,ori neştiinţa în aceste cazuri sunt la fel de păguboase.

Dumneavoastră stimaţi cititori, priviţi, alegeţi singuri şi judecaţi.

Malus Dacus.

P.S.

Era cât pe-aci să uităm un lucru. Unul dintre autori,nu spunem care ,da şiret nevoie mare,apare fălos la televizor cu ceva timp în urmă declarând ironic şi zeflemitor cum ca plăcuţele de plumb care au zăcut zeci de ani prin subsoluri întunecoase în nepăsare şi indolenţă şi de care nişte oameni cu suflet şi cu minte se ocupă acum să le redea istoriei româneşti,sunt nişte falsuri.Hooopa Mitică..., adică cum nişte falsuri? Dicţionarul limbii române zice altceva la fals decât a lăsat să se înţeleagă distinsul istoric.

Dacă vrea să afle ce este cu adevărat un fals, atunci să deschidă propria carte şi cu siguranţă va înţelege.

Acelaşi M D

LA MORMÂNTUL LUI ŞTEFAN CEL MARE

Dionisie Olinescu, 1898

Numele lui Ştefan cel Mare nu mai puţin răsună astăzi decât în frumoasele timpuri, când steagurile sale fâlfâiau falnic din vârful Carpaţilor până la ţărmurile Dunării şi al Mării Negre – dice Vasile Alexandri. Încă astăzi, pe naltul munţilor şi în adâncul văilor, în oraşe şi în sate, în palate şi în bordeie, pretutindeni numele său se pomeneşte de tot acela ce se zice Român. Românul îi atribuie tot ce-I pare curios, mare, vitejesc şi chiar neînţeles.

Orice cetate, orice zid, orice val, orice şanţ, întreabă-l cine l-a făcut, el îţi va răspunde: Ştefan cel Mare. Orice pod, orice biserică, orice fântână, orice curte sau palat vechi, el va raporta eroului său.

Orice bunătate, orice aşezământ, ale cărui rămăşiţe mai târâgănează până astăzi, orice legiuire omenească, orice puneri la cele înţelepte, Ştefan Vodă le-a urzit.

Acest Domn pentru Moldoveni, rezumă toate faptele istorice, toate monumentele făcute cu cinci veacuri de atâţia stăpânitori.

Mormântul acestui Domn erou, despre care poporul român pomeneşte cu atâta mândrie şi emoţiune, şi-i atribuie tot ce-i mare şi vitejesc din trecut, se află în Bucovina, în mănăstirea Putna.

Ea este situată la poalele munţilor, pe linia ce duce de la Suceava la Putna. La 70 km de acest oraş (pe calea ferată – n.n.) aminteşte o faptă măreaţă din trecutul românilor, aproape o legendă. La capătul acestei comune se află mănăstirea Putna, construită de către Ştefan cel Mare.

Mănăstirea este înconjurată cu un zid de metereze, având spre răsărit, poarta de intrare cu un turn înalt şi spre apus un alt turn, în care se păstrează în timpuri de restrişte tezaurele mănăstirii şi ale bisericilor.

Toată biserica mănăstirii este presărată de morminte, care aparţin familiei lui Ştefan cel Mare.

Plini de emoţiune trecem pronaosul şi naosul bisericii, spre a ne apropia de mormântul lui Ştefan cel Mare, care se află în dreapta naosului sau templul bisericii.

Apropierea de Mormântul lui Ştefan cel Mare îţi umple sufletul de nişte mişcări lăuntrice, care te transportă în trecutul cel glorios al ţării, condusă de acest extraordinar bărbat, mare erou şi mare politic. Mişcarea sufletească te înviorează, te umple de lacrimi şi te zguduie în toată existenţa fizică şi spirituală. Ce va fi fost el în viaţa lui, dacă numai umbra lui are atâta putere morală?

Un mausoleu de piatră decorat cu arabescuri indică mormântul lui Ştefan cel Mare. Un acoperământ, sau, cum se zice în limba eclesiastică, un pocroveţ de catifea roşie, brodat cu flori de aur acoperă piatra mormântală. Pe marginea pocroveţului se află următoarea inscripţie slavonă dată în traducere:

"Io Bogdan Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domnitorul ţarei Moldovei, am înfrumuseţat şi am acoperit cu acest acoperământ mormântul tatălui seu Io Ştefan Voievod, care a domnit în ţara Moldovei 47 de ani, trei luni şi carele s-a mutat pe vecinicul locaş în anul 7012 (1504), luna iulie, ziua a doua, în ora a patra din zi".

Dedesuptul acestui acoperământ se află peatra mormântului, de forma unui trapez, care este de marmură albă şi decorată cu ornamente gotice.

Pe marginea pietrei de mormânt se află următoarea inscripţie slavonă:

"Evseviosul Domn Io Ştefan Voievod cu mila lui Dumnezeu, Domn al ţerei Moldovei, fiul lui Bogdan Voevod, ctitorul şi ziditorul acestui sfânt locaş, carele aici zace şi s-a mutat la vecinicele locaşuri în anul 7… luna ….. şi a domnit ….. ani".

Data morţii lui Ştefan cel Mare lipseşte şi este indicată numai pe pocroveţul făcut de fiul lui, de Bogdan Voevod, inscripţia mormântală a fost deci pregătită de însuşi Ştefan cel Mare.

Grigore Ureche scrie:

"În anul 7012 (1504), multă vreme dacă s-au întors Ştefan Vodă de la Pocuţia, la scaunul său, de la Suceava, fiind bolnav şi slab de ani, ca un om, ce era într-atâţea ani, în patru zeci şi septe tot de resboaie şi ostenele şi neodihnă, în toate părţile di se bătea cu toţii şi după multe resboaie cu noroc ce au făcut, cu mare jale au răposat Marţi, Iulie în 2".

"Era acest Domn om nu mare de stat – întreg la minte, nelenevuş şi cu lucrul seu scia să-l acopere şi unde nu cugetai, acolo îl aflai. La lucru de resboaie meşter, unde era nevoie însuşi se vâra, ca vezindu-l ai sei, să nu înderepteze. Şi pentru aceea, rar resboiu de nu biruia. Aşişderea unde îl biruiau alţii nu perdea nădejdea, că sciindu-se căzut jos, se ridica deasupra biruiţilor".

Îngropat-au pe Ştefan Vodă în mănăstirea Putna, cu multă jale şi plângere toţi locuitorii ţării, cât plângeau toţi ca după un părinte al lor, că cunosceau toţi că s-au scăpat de mult bine şi apărare. Ce după moartea lui, îi ziceau Sfântul Ştefan Vodă, nu pentru suflet, ci pentru lucrurile sale cele vitejesci, carele nimenea din Domni nici mai nainte, nici după aceea nu l-au ajuns.

Contemporani ai lui Ştefan cel Mare, medicii veneţieni, doctorul Muriano şi Leonard de Massuri, care au petrecut la curtea din Suceava, descriu caracterul lui în culori vii.

Leonardo de Massuri: "s-a arătat la moarte ca şi în viaţă şi în sănătate, în acelaşi timp teribil şi prudent".

Dr. Muriano scrie din Suceava în 27 dec. 1502: "Ştefan este foarte înţelept, iubit de supuşii săi pentru clemenţa, justiţia, energia şi liberalitatea lui, bine construit la corp, afară de numai de gravul morb, de care sper să-l vindec".

"Ştefan e înconjurat din toate părţile de duşmani cu care avuse 36 bătălii, învingându-I în 34 şi fiind învins numai în două".

Ştefan cel Mare a zidit 44 de mănăstiri şi biserici. În mai toate aceste biserici se află zugrăvit şi portretul lui, şi anume pe peretele de ctitorie din templul bisericilor sau în evangheliile din vremea lui Ştefan cel Mare, care se păstrează acolo până în ziua de astăzi.

Pe peretele de dedicaţie din templul bisericilor din Voroneţ, Badeuţi, Pătrăuţi se află portretul lui Ştefan cel Mare, al Doamnei sale Maria, al fiului lor Bogdan şi al fiicelor lor…

Ştefan cel Mare, de obicei este în costum roşu, este mic la statură, cu faţa plină, fără barbă şi cu mustăţi, cu păr lung şi blond şi cu capul cam aplecat, ţine biserica respectivă, oferind-o lui Iisus Christos.

În bisericile din Bucovina se găsesc mai multe păturі de zugrăveli, care provin de la rânoit.

Un criteriu sigur oferă portretele lui Ştefan cel Mare ce le găsim pe mai multe obiecte de pe vremea lui, care nau fost supuse înnoirii şi au rămas intacte. Aceste obiecte sunt dverele sau perdelele de la uşi împărăteşti, ale catapetesmei bisericilor, epitrafiele şi evangheliele.

În tetraevangheliarul din biserica Gurahumorului, scrisă în 1487, pe epitraful din biserica de la Pătrăuţi, fără dată, şi pe dvera din mănăstirea Putna din anul 1500, tustrele dăruite de însuşi Ştefan cel Mare fiind în viaţă, se află portretul lui, care în executare se aseamănă mai mult cu portretul din biserica Voronetului. Ştefan este mic la statură, cu faţa plină, fără barbă, cu mustăţi şi păr lung şi blond.

În anul 1472 se căsătoreşte Ştefan cel Mare cu Maria, fiica principelui de la Mangop din Crimeea, ea răposată la 19 decembrie 1476 şi este înmormântată în templul bisericii de la Putna. Pe acoperământul de mătasă al mormântului ei este înfăţişat moartă în costum bizantin şi cu coroana pe cap, în colţurile acoperământului este brodată pajura bizantină bicefală.

Cea din urmă soţie a lui Ştefan cel Mare a fost Maria, fiica lui Radu Vodă, domnul Munteniei. Ea este înmormântată în mănăstirea Putna, în anul 1513, după 9 ani de la moartea lui.

Mărirea Moldovei se atribuie geniului său mare ca general, administrator şi domnitor cu drept cuvânt posteritatea îl numeşte cel MARE.

Ştefan cel Mare a domnit de la 12 aprilie 1457 până la 2 iulie 1504. De la începutul domniei sale el a fost primit cu entuziasm de popor, aclamându-l la locul "Direptate, la Suceava, cu mulţi ani de la Dumnezeu să domnească". "Şi cu voia tuturor l-au ridicat domn – zice cronicarul Grigore Ureche – şi Ştefan Vodă gătindu-se de mari lucruri să facă nu cerca să aşeze ţara, ci de războiu se găti, că au împărţit ostei sale steaguri, care toate cu noroc I-au veniť".

Ştefan cel Mare, la începutul domniei sale, a reorganizat ţara milităreşte, ştiind bine că tăria unui stat constă în forţa lui militară, în asigurarea liniştei în lăuntru şi în păzirea integrităţii teritoriului lui contra celorlalte state vecine, ce-n vremurile sale, când raporturile internaţionale erau foarte slabe şi nehotărâte, era de o importanţă foarte mare.

Poziţia geografică a Moldovei era cât se poate de nefavorabilă. La nord se întindea puternicul regat al Poloniei, la apus regatul Ungariei, la sud Muntenia care fiind în legături cu Ungaria şi sub suzeranitatea Turciei, era mai tot-d-una gata de a nelinişti Moldova, iar în spatele Munteniei, peste Dunăre, puternica şi fanatica Turcie, care cu o vehemenţă ne mai auzită ameninţa toate statele cu cotropirea. Moldova era atunci mai mare ca acum, aparţinându-I Bucovina şi Basarabia, dar cu toate acestea avea un teritoriu modest faţă de teritoriile vaste ale Poloniei, Ungariei şi Turciei. Independenţa Moldovei era deci ameninţată în orice moment. Ştefan cel Mare în toată îndelungata sa domnie de 47 de ani a ştiut a o menţine şi păzi şi a ţine sus stindardul ţării. Şi cu toate războaiele sale multe, Moldova nu s-a sărăcit, ci prospera.

Medicul Muriano: "Moldova este o ţară frumoasă şi roditoare, bine aşezată, pe întinsurile ei pasc turme de vite. Armata ei consta din 60.000 de oameni. Ştefan este foarte înţelept şi iubit de supuşii săi pentru clemenţa, justiţia, energia şi libertatea lui".

La Rahova, lângă Vaslui, bate Ştefan cel Mare cu 40.000 după alţii 50.000 de ostaşi, armata turcească de 120.000 de oameni.

Principii creştini au rămas uimiţi de victoria lui Ştefan cel Mare, ca un ce fără seamăn pe vremea aceea. Republica Veneţiană felicita pe Ştefan cel Mare şi intervine pe lângă Papa de la Roma ca să acorde o subvenţie lui Ştefan cel Mare, pe care Papa o promite, dar care în urmă este zădărnicită prin intrigile unor vecini.

Istoricul polonez Dlugosz exclamă entuziast de victoriile lui Ştefan cel Mare: "O bărbat minunat, în nimic mai inferior ducilor eroici pe care noi îi admirăm, care în timpurile noastre, a repurtat cel dintâiu o victorie strălucită contra Turcilor, dintre principei lumei, după judecata mea cel mai vrednic a fi numit în fruntea unei coaliţiuni a Europei creştine contra Turcilor".

Ştefan cel Mare se adresează printr-o scrisoare către regele Ungariei şi toţi principii creştini, că Turcia vrea să cucerească Moldova, "care este poarta creştinităţii, şi ar trebui ajutată pe uscat şi pe mare şi că numai prin lucrare comună, s-ar putea tăia dreapta păgânismului". Ştefan cel Mare rămâne însă părăsit, căci Papa, regele Ungariei Matei Corvin şi ceilalţi principi creştini nu

s-au ţinut de promisiunile date.

Ştefan cel Mare a fost nu numai un general mare, ci şi un însemnat om politic, căutând totdeauna de a izola pe inamicii săi, încheind cu unii tratate de pace şi de supunere, spre a putea lovi cu atât mai sigur în duşmanul cel mai periculos. Ca militar îl admirăm în alegerea genială a terenului şi a timpului de luptă şi în întrebuinţarea tuturor mijloacelor de apărare, ca în bătălia cu Matei Corvin la Baia, în bătălia de la Rahova cu turcii, cum şi de la bătălia de la Cosmin.

După luarea cetăţii Chilia, începe a zidi mănăstirea Putna, după războiul de la Râmnic, biserica de la Badeuţi şi de la Hârlău.

Din clădirile vechi, au rămas până în ziua de azi numai mănăstirile şi bisericile zidite de voevozi şi boieri români. Numai aceste monumente neau păstrat mormintele eroilor români din trecut şi astfel ni s-a făcut posibil a şti şi a avea mormântul lui Ştefan cel Mare, cel mai mare erou moldovean care, cât va trăi poporul român, va fi obiectul celei mai mari veneraţiuni şi amintirea unui trecut frumos, scump şi glorios.

Între zidurile şi turnurile învechite şi cărunte ale acestei mănăstiri, contemplarea pioasă a acestor morminte de eroi de secole întregi, te subjugă o lume întreagă trece dinaintea noastră desfăşurându-se faptele măreţe şi izbânzile trecute şi îndureraţi la amintirea epocii glorioase a lui Ştefan cel Mare, la restriştea ce i-a urmat privim cu uimire la acea dramă a trecutului nostru.

"La poalele Carpaţilor
Sub acest vechiu mormânt
Dorm erou al Românilor
O, Ştefan, erou sfânt!
Ca sentimentele falnice
Carpaţii te păzesc
Şi de sublima-ţi glorie
Cu secolii şoptesc"
Vasile Alecsandri

Când Moldova se află în decadenţă, când domnia turcească deveni atotputernică şi influenţa grecească generală în ţară, în secolul al 18-lea, amintirea lui Ştefan cel Mare era mai mare în ţară. Atunci, un călugăr necunoscut până în ziua de azi, ţinu un necrolog, una din cele mai frumoase creaţiuni oratorice româneşti pe mormântul lui Ştefan cel Mare din mănăstirea Putna.

"Ce minte aşa bogată în gânduri – zice ononimul orator – ce meşteşug aşa iscusit la împlinirea cuvântului să poată împodobi atâtea risipeala vrăjmaşilor, atâtea sfărâmare de cetăţi, atâtea ziduri de locaşuri sfinte şi atâta înţelepciune a acestui bărbat, carele cu vitejie ne-a apărat, cu înţelepciune nea ocârmuit şi cât a trăit, voinicia noastră şi fericirea a înflorit! În zilele lui stâmbătatea era năbuşită şi legată, dreptatea săracului cel bogat nu o putea îneca, cel puternic nu o putea călca, cel de neam nu o putea ponegri. Cumpăna prin care se cumpănea, era la mijloc de faţă Curtea lui deschisă: sărmanul asuprit şi văduva, dreptatea lor o arătau. O vreme fericită! O stăpânire luminată! O ţară norocită! Unde dreptatea sa, nu mai puţin decât Domnul stăpâneşte! O viaţă fericită! O, obiceiuri de aur! O dulce stăpânire, între cari strămoşii noştri au petrecut! Oare veţi mai veni vreodată! Oare ne vom mai învrădnicii şi noi a avea? Oare aţi fost şi aţi trecut? Lăsându-ne nouă numai o amară pomenire de voi? Atâta-i dulce dreptatea la o stăpânire, şi atâta-i strâmbătatea de amară, încât noi, după atâtea veacuri pe un Domn drept plângem atunci, când pe cel strâmb sau îl uităm, sau nu ne aducem aminte de el fără numai să-l hulim".

El a domnit scena istoriei române pân-aproape de un secol, slăvit ca erou al neamului românesc şi al creştinităţii.

"Toate gurile te numesc şi toţi într-un gând preamult te laudă" îi scrie Papa Sixt al IV-lea.

Cu redeşteptarea noastră naţională, a cărei consecinţe a fost unirea pe vecie a Moldovei şi Munteniei sub numele de România, Ştefan cel Mare deveni eroul tuturor Românilor şi memoria lui se împrospăta cu o tărie mai mare. Tinerimea română universitară din Viena şi Bucureşti se adună în anul 1871, 15 august la mormântul lui Ştefan cel Mare din mănăstirea Putna, în Bucovina, spre a sărbători aniversarea de patru sute de ani de la moartea lui, a depune omagiile sale pe mormântul celui mai mare erou român şi a suge putere, ce susţine pentru bine şi adevăr, şi ce izvorăşte pe la mormintele oamenilor mari". (Cuvântarea festivă – A.D. Xenopol).

Serbarea se săvârşi în modul cel mai demn. Venit-au reprezentanţi din toate locurile locuite de români, din România, din Ardeal şi Ungaria, Basarabia, căci în "împreunarea amintitei trecutului cu năzuinţele şi speranţele în viitor, Ştefan cel Mare încetase de a fi eroul unei părţi a ţărilor locuite de Români".

Un arc mare de triumf cu inscripţia: "Memorie lui Ştefan cel Mare, mântuitorul neamului", înfrumuseţa intrarea în mănăstirea împodobită. În faţa mormântului lui Ştefan cel Mare, se aşezase un piedestal negru, urnele comemorative cu diferite inscripţiuni ca: "Eroului, învingătorului, Apărătorului Existenţei Române, Scutul creştinităţii etc. etc. În sunetul clopotului BUGA, un clopot uriaş încă de pe vremea lui Ştefan cel Mare, începu solemnitatea religioasă: se cântă "Imnul lui Ştefan cel Mare", compus de Vasile Alecsandri, când toţi cei de faţă căzură în genunchi, şi d. A.D. Xenopol ţinu cuvântarea festivă. Când era să se sfârşească solemnitatea, cu cuvântarea "vecinica-i amintire" locotenentul colonel Boteanu din armata română, în uniformă, luă un stindard în dreapta sa şi cu o voce din cele mai emoţionale manifestă pe pământul străin austriac sentimentele bravei armate române, pe care o reprezenta şi sărută cu devoţiune mormântul marelui erou.

Material obţinut prin bunăvoinţa doamnei profesoare Elisabeta Bucevschi

ZAMOLXIS PRIMUL LEGIUITOR AL GEȚILOR

de Carolus Lundius

De ce trebuie să auzim de la Carolus Lundius despre Zamolxis ca fiind cel care a dat lumii primele legi scrise? De ce nici unul din istoricii noştrii nu-l pomeneşte? Oare de ce suedezii se mândresc cu ce noi refuzăm să ne mândrim?Când oare istoria noastră în loc să înceapă cu înfrângerea noastră ,cu sfârşitul nostru ca stat,cu înfrângerea lui Decebal,va începe cu istoria Daciei şi a regilor ei ?

Iată de ce ne facem o datorie de onoare în a publica în serial întregul volum ZAMOLXIS PRIMUL LEGIUITOR AL GEȚILOR.

Prima ediție a acestui volum sub titlul Zamolxis Primus Getarum Legislator scrisă de Carolus Lundius a apărut în Suedia în anul 1687.Am găsit-o rătăcită într-un anticariat din Upsala-Suedia,de unde am cumpărat-o la un preț mare,încredințând-o spre traducere doamnei Maria Crişan.

Dr. NAPOLEON SAVESCU

IATĂ STRĂLUCIREA DUMNEZEIASCĂ DIN CERURI: CAROLUS, CHIP ATOTPUTERNIC AL DUMNEZEIRII CA REGE PE PĂMÂNT

Prea strălucitului bărbat, eruditului Domn CAROLUS LUNDIUS, profesor de ştiințe juridice şi judecătorului municipal, vechiului meu amic,

Sănătate de la Dumnezeu!

Văd bine că te ocupi de Zamolxis nu fără o mare voluptate a sufletului; pe Tine, prietene sincer, Zamolxis al nostru, ținut atât amar de vreme în întuneric, ba chiar şi înmormântat, iată-l acum scos la lumină de Tine şi oarecum de Infern. Felicit patria pentru acest fruct smuls întunericului şi te felicit pe Tine pentru strădaniile strălucite depuse, la care mie nu mi-a rămas decât să spun: excepțional şi peste măsură de fertil. Te felicit din toată inima pentru strădania pe care ți-ai dat-o spre a lămuri acest fenomen şi care nici nu poate fi răsplătită cu toate bunurile şi nici să-ți ridic în slavă cinstitul tău nume îndeajuns. O soartă norocoasă te-a însoțit, ca să fi putut trata un asemenea subiect demn de toată lauda şi de a-l fi putut comunica în lumea literată, într-un chip atât de fericit. Nevinovăția să te însoțească tot restul vieții; să te împodobească grija sfântă a dreptății şi echității; să te însoțească sentințele date de tine cu înțelepciune judecătorească, în procesele cele mai dificile, ale căror ratificări mereu să rămână valide. Rămâi sănătos, bărbatule foarte precaut. Mă dăruiesc bătrânei cetăți Upsala cu sufletul şi cu scrisul. Calendele lui Ianuarie A.D. MDCLXXXVII (1687 n.t.).

Al Tău ca şi până acum, *Joannes Axenhielmus*,
Jud.Sup.Reg.Asesor şi P.C.R.A.

PREA STRĂLUCITULUI ŞI PREA PUTERNICULUI PRINCIPE ŞI STĂPÂNULUI

CAROL AL XI-LEA, REGE AL SUEONILOR, GOȚILOR ŞI VANDALILOR

MARELUI PRINCIPE AL FINLANDEI, DUCE AL SCANDINAVIEI, ESTONIEI, LIVONIEI, CARELIEI, BREMENULUI, VERDENULUI, STETINULUI, POMERANIEI, CASSUBIEI ŞI VANDALIEI, PRINCIPE AL RUGIEI, INGRIEI, STĂPÂN AL VISMARIEI ŞI DEOPOTRIVĂ AL COMITATULUI PALATIN RHENANIA, DUCE PESTE MUNȚII BAVARIEI, JÜLLICH ŞI CLIVIE, PREA CREDINCIOSULUI ŞI FERICITULUI AUGUST, PREA BUNULUI MEU REGE ŞI STĂPÂN

PREA STRĂLUCITE ŞI PREAPUTERNICE REGE, PREA BLÂNDULE STĂPÂN!

Cutează această umilă cărțulie – şi totuşi demnă de atenția unui spirit elevat – să fie supusă privirii serenissime a Majestății Voastre Regale; ei bine, da, pentru că prin aceasta oricine îşi va putea aminti de acele lucruri despre care cărțulia glăsuieşte şi cărora Maiestatea Voastră Regală li s-a dedicat cu trup şi suflet, încă din anii tineri - toate o mărturisesc cu prisosință: vreau să spun JUSTIȚIA şi ECHITATEA germană; acestor două nobile misii şi calități li se adaugă BLÂNDEȚEA de o rară finețe şi cu multă prudență mânuită de Maiestatea Voastră Regală, aşa încât în EA se oglindeşte perfecțiunea înțelepciunii umane, aşa încât, dacă aceste însuşiri ar fi reprezentate pe scena unui teatru, acesta ar răsuna într-o asemenea măsură de strigătele şi aplauzele mulțimii, încât s-ar răspândi pe întregul glob terestru până la capătul lumii. Şi nu e deloc de mirare, căci oriunde s-ar prezenta un asemenea spectacol, stergându-se lacrimile şi mizeria unor bieți oameni nevoiaşi, iar pe cei năpăstuiți pe nedrept / încărcați pe nedrept de povara unei pedepse privative de libertate /, vor afla libertatea şi un refugiu lipsit total de griji la pieptul Maiestății Voatre Regale; şi de ce nu şi alți cetățeni, din alte pături sociale, vor găsi salvarea alergând spre această sfântă Ancoră; prin mişcări lente ale navei lor, vor descoperi şi portul mult râvnit şi locul cel mai tihnit, unde să-şi arunce ancora. Aşadar, condiția umană în acest chip şi câte altele se restabileşte, prevăzând toate

legate între ele, păstrând cu multă grijă atât pe cele generale, cât şi pe cele particulare, până chiar şi bugetul statului menţinându-l, în chip fericit, constant, este foarte firesc să fie salutat, strigându-se într-un glas, cu totul meritat, că Tu, o Auguste, eşti REGE şi TATĂ AL PATRIEI (Pater Patriae). Dar acest om uriaş, pe bună dreptate, este înconjurat de laude, pretutindeni şi pe câmpul de luptă este încărcat de laude şi de învinşi şi de învingători, fie bătrâni, fie în floarea vârstei, aşa că laudele pe care eu i le aduc sunt cu totul neînsemnate faţă de cea mai înaltă stimă pe care ar trebui să i-o arăt. De ce nu am spus-o deschis că Maiestatea Voastră este în imediata apropiere a Dumnezeirii, pe bună dreptate, căci, după cum se vede, chiar şi în această mică ocazie – tipărirea prezentei cărţi – s-a implicat. Cu adevărat sunteţi întruchiparea Dumnezeului celui Mare despre care se crede că nu poate fi abătut de nici o meteahnă a omului de rând, sau într-o măsură cu totul neînsemnată, căci El se înalţă de la sine prin orice mijloc cu putinţă. Priviţi, Înălţimea Voastră Regală, cu fruntea senină la acest omagiu mult prea modest, la cărţile, deloc voluminoase, care Vi se depun, cu multă închinăciune, la altarul Maiestăţii Voastre. Pentru cărţulia de faţă sunt recunoscător mai întâi Maiestăţii Voastre Regale şi apoi celor devotaţi mie care au sprijinit publicarea ei, în frunte cu Alteţea Voastră: fie ca şi în viitor să fiţi la fel de blând la rugăminţile, speranţa şi încrederea celor care apelează la mărinimia Alteţei Voastre ca la un Dumnezeu atotputernic al scumpei noastre patrii, precum şi al întregului glob pământesc şi să vă avem sănătos şi ferice cât mai multă vreme de aici încolo, spre bucuria celor care au nevoie de Maiestatea Voastră! Prea sărbătorească să fie ziua şi să ţină şi la urmaşii noştri, în care cerul ne-a trimis această mult strălucitoare stea, stea prea binecuvântată, aducând cu ea pe pământ bunătatea unui destin fericit – din cer să ne-o trimită din nou şi să ne izbăvească de toate relele. De ce nu, aş vrea ca Muzele să poruncească să rupă

Carole, tu rege al Nordului, glorie a Pământului, podoabă a lumii,
prea mare învingător,
Pe care îl cântă artele, virtuţile înălţându-l la stele:
Justiţia nu-I ea prima laudă? Bastonul noduros nu
Sunt muncile lui Hercule pe care le cinstesc toate neamurile,
într-un glas:
Printre primele neamuri, cel al Svionilor fu de tine cu arma învins
Şi câte mai alte noroade cătărate pe ziduri
Şi-astfel regatul acesta fu într-o clipă prefăcut în ruină.
Căci nu aceasta a fost treaba noastră?
Să lovim cu cruzime corpul şi articulaţiile lui.
Spuneţi-mi, Muze, cine prin legi şi-a mărit aşa de mult ţara,
hotarele ei,
Spuneţi cine a fost cel dintâi ce a stins cumplitele focuri ale
crudului Marte?
El a fost cel ce a stins şi-ntr-o clipă, el singur reclădi totul.
Aşa mi s-a înălţat peste toţi slăvitul CAROL, de a redat multor
neamuri traiul lor veşnic.
Aşa prin măreţul lui Suflet, măreaţă şi CONCORDIA domniei lui fu,
PIETATEA-nfloreşte, DREPTATEA ce mamă a egalităţii e;
Iar străbuna CURIE strălucească-ndestul în veşmântul Senatului.
Cetăţenii s-adună cu toţii spre a-l cinsti întru totul pe Regele CAROL,
Cel care, ştergând vechile norme penale, institui noi pedepse,
Mai drepte ca altele;
El socotind, cu dreptate, că legile nu pot fi de-a pururi aceleaşi,
Făcu legi mai drepte. După EL, CAROLUS, LEGEA e tot ce pe
Lume-i mai sfânt.
EL CAROLUS, întru totul mai drept şi măreţ, îl întrece pe Apollo.

Trăiască Augustus, doar prin el se salvează, prosperă tot ce-i bun pentru patria noastră; să sporească forţele ei, ocolită să fie de rele, căci numai astfel va putea năzui către culmi;

Regina lui – mamă, cine-i – desigur, e Hedwig, născută din sânge
de nobil dintr-o familie de nordici
Cu totul aparte vestiţi pe Pământ. Să trăiască!
Ea care MAREA DRAGOSTE faţă de popor întrupează!
Parte numai de bucurii să aibă acuma şi-n veci de-aici înainte!
Să trăiască şi să înflorească UDALRICA, regina soaţă
Şi cea mai mare stăpână de pe pământ,
Pildă de cinste şi onoare a spiritelor cereşti!
Să înflorească şi vlăstarele regale prea demne de regat!
CAROLUS, înainte de toate, al cărui schiptru va sta aşa tihnit
După ce a purtat războaie mari, iar scuturile vor fi părăsite în cer.
Rămâne mai departe familia sortită, urmaşii; printre ei se numără nepoţii,
Dar prin destine asemănătoare, de aceeaşi strălucire.
Mereu să aibă parte numai de lucruri BUNE,
Să nu fie clintită nici de limita lucrurilor şi nici de veacuri!
Acestea, Muza mea graţioasă îţi urează,
Cântându-ţi virtuţile în note ţite din inimă.
Primeşte, blândule REGE, primeşte, Tu, GLORIA REGILOR,
Primeşte aceste cuvinte născute în sufletul meu înflăcărat;
Şi, oriunde mă aflu te cântă pe Tine cuvintele mele
În note atent rostuite, pe tine te-nalţă, te cântă, atât cât ele-s în stare,
Se târăsc pe pământ ca o fibră subţire
Şi-ţi cad la picioare, la picioarele MEJESTĂŢII VOASTRE SACRE.

Cu o credinţă foarte devotată
Şi foarte supus cât voi trăi
CAROLUS LUNDIUS

tăcerea buzelor mele şi să compun un poem acompaniat la liră prin glasul căruia, prin urări imaculate, să întrunească sufragiile altora şi totodată să fiu răsplătit cu aplauze şi să mă înalte mai sus.

§1. **Tăblițele cerate împreună cu celelalte manuscrise, atunci când vorbesc despre originea legilor paternale (naționale), fac referire la SAMOLSE. Despre el nu se ştie foarte exact dacă a fost sau nu om şi când s-a născut. Totuşi, cei mai mulți autori afirmă, cu cea mai mare uşurință, că s-a născut într-un loc pe Pământul Tracic. Pe atunci acolo locuiau Geții, "*Qreikwn andreiotatoi kai dikaiotatoi*" (Hdt., IV, XCIII, spre final), adică "cei mai curajoşi şi mai drepți dintre traci", cu cuvintele lui Herodot. Dintre virtuțile lăudabile, pe bună dreptate, este adăugată cea *de neînvinşi* cu care Procopius (IV, Hist.** Goth**, 419) îi înfrumusețează pe Goți.**

Cei care în Tracia erau numiți *Geți* au fost numiți pe vremea lui Procopius (istoric grec mort A.D. 562). *Goții* şi în vremuri mai vechi fuseseră numiți *Sciți*. Acestor autori le datorăm încrederea cuvenită, căci ei sunt printre cei mai buni; pe lângă aceştia, printr-o demnitate şi autoritate străbună, s-a impus şi strălucitul Messenius (Prefața la ed. Versific. A legilor semnată Ragvaldus) care în puține cuvinte, a arătat cu atâta claritate şi perspicacitate că cele dintâi legi la Svioni şi Goți (Geți) au fost alcătuite de Samolse. Că această concluzie este în chip necesar cea mai corectă, a înveşmântat-o în cuvântul *infailibil*. În subsidiar, dacă mai era nevoie, s-au înscris după aceea opiniile unor străluciți savanți ca BOXHORNIUS (Hist.**, VII, la anul 101), LOCCENIUS (**Antiquit, Sveog.**, lib. I, c.1), SCHERINGHAM (**De Angl.**, c. IX, X, XI), HACHENBERGIUS (**De orig. Sved.**, § XII, ff.), IACOB GILSON (în pref. Şi **Chron**, p.m. 5 spre final) şi în câte alte locuri unde se exprimă aceeaşi părere despre Geți, Goți şi Sciți, pe baza diferitelor argumente şi în mintea scriitorilor de discipline ale doctrinelor, scriitori printre cei mai luminați: acest adevăr este perfect confirmat de nenumărate probe. De reținut *acest adevăr unic şi anume că Geții şi Goții au fost unul şi acelaşi neam şi că aceştia s-au mai chemat şi cu numele de Sciți*. (Joh-.Magn. Hist., S. 4, lib.I, c.IV, ff., Schol. Antiq. In Adam N. LXXXVII şi autorii cap. Urm.)**

§2. **Aşadar ei sunt numiți GETAE, GOTHONES, GOTHINI, GETAR, GETTAR,JETTAR,JOTTAR,GAUTAR, GOTAR, ca şi la indigeni, atât de la GA, GE, care e totuna cu GAU, GO, JO, GIO, GOJA, TERRA de la GIETA, care înseamnă *a naşte, a dezvolta, a răspândi cu mare larghețe* (alții sunt de cu totul altă părere şi anume că de la GAUT sau de la ATTYS, fiul râului Sangarius iubit de Cybele s-ar trage numele lor). SVIONES, SVEVI, SVIDIAR, SVIAR, SVEAR, SVIANAR s-ar trage de la Attys, de dată mai recentă; care mai este numit şi ODINUS, SVIDUR, SVIUR, SVIFR, FTOLSVIDUR, SVIDUDUR, SVIDRIR, SVIDI, de la SVIDIA, însemnând *a devasta prin incendii*. Şi se mai adaugă: SIGFADUR, SYGTHYR, SIGMUNDUR,SIGTHER,SIGTHROOR, SIGI; ba încă şi GAUT, GAUTE, GAUTUR şi WALGAUTUR, un ansamblu de nume administrative (de afaceri) şi care se purta în acea vreme, desemnând şi *curaj şi înțelepciune şi o finețe* încântătoare la toate popoarele învingătoare; distrugerea ogoarelor duşmanilor, incendii, asedii, a mai fost numită şi *ravagiu, ruină*. De ce nu şi *Thrasar (*mai vulnerabil de cruzimea tăierii şi a arderii se cheamă, nu rareori este atacată mereu ca să fie expusă în public). Acesta mai este chiar şi nume şi obiect de cult al străbunului Attys prin cele mai nefolositoare jocuri (capricii) şi magii; după aceea l-au invadat superstițiile, după cum aflăm din monumentele** Eddice **(este vorba de două culegeri de tradiții mitologice şi legendare ale vechilor popoare scandinavice, n.t.) în locul şi la locuitorii SVITHI-OD,SVI-THOD, ni se transmite că s-a dat de la sine un nume nou şi perpetuu, acesta de abia pomenit.**

§3. **Şi nici nu sunt experți în opere literare vechi care să nege această denumire pentru ODIN. Mai întâi, din motive gramaticale, aşa trebuind să fie scris numele lui, ca venind de la SVIDRIR, SVIDRISTHIOD şi nu SVITHIOD; sunt un fel de sofisme, ca nişte enigme pe care nu le poate dezlega nimeni. Dar mulțimea grămăticilor se umflă în pene, umblând după glorii zadarnice, precum ignoranții noştri, din vanitate, le consideră admirabile. Fiindcă nu atât SVIDRIS, ci totodată prin alte titluri flexionare ale numelor, poate fi recunoscut Odinus, după cum deja am arătat mai sus. În cazul acestor vocabule în dezordine este întotdeauna mai clar dacă nu se exprimă decât în cazul unei multitudini de exprimări legate de acest cuvânt. Astfel este rezonabil de la GAUT la GAUTUR, GAUTLAND, de la SIGI sau SIGTYR, SIGTUNA, de la SEMMINGUR,SEMMIING – HUNDRA, de la RAUMUR, RAUMELF, RAUMARIKE, de la INGI, INGLINGAR, de la SKIOLDUR, SKIOLDUNGAR, şi se vor găsi în genul acestuia ca miile, unde cel de-al doilea caz, nu clar, ci precis, spre care se înclină, este de preferat. Vezi pe lângă acestea şi alte documente de istorie** – Thorstiens viikings soanr saugu **(c.I), unde pt fi citite tocmai aceste cuvinte: p*ad eru Kallander Alfheimar, er Alfur Konungar ried fyri. Afheimo* de la numele de rege *Alfo*. Ce vrea să spună, Că atacatorul, în opinia sa, ar avea mai degrabă nevoie să dovedească un alibi; dintr-un motiv similar cuvântul SVITHIOD sună popular SVEON şi mai mult, şi că întreaga afacere, în sine, în această manieră, este spusă, că se poate duce la bun sfârşit numai prin sabie.**

§4. **Apoi, această vocabulă de ODINUS pare să fie cu mult mai veche decât sosirea lui pe lume. Iată pe ce se bazează cei care susțin acest lucru: sigur este că nu s-a făcut niciodată mențiunea acestui nume, înaintea**

apariției lui Odinus, nici de către scriitorii străini şi nici de către cei indigeni. Ei se forțează să impună contrariul cu abilitate şi prin bagatele, că după cum reiese din scrierile lui Eddice**, aşa ar sta lucrurile. Căci astfel se găseşte în prefaşa scrierilor** Eddice**, unde în ambele cărți, scrise cu multă grijă, ei numesc DROTZET al Înaltului Tribunal Pretorian, eroina preacerescului şi însoțitorului, stăpânului, MARELUI GABRIEL de la Gardie, pe care Academia din Upsala o are de multă vreme: "***thadan for Othin i Svihtiod, thar var sa Kongur er Gylsi het: oc er han fretti til Asia manna er Aesir voru Kalladir, for han i moti theim, oc baud seim i fit riki en fatimi fylgdi ferd theirra.** Hwar sem **their dvol thust i londum, ja thar olika flestum mannum othrum at segurd oc vitj. Thar thotti Othin sagrit vellir, oc** Landzkostir **godur, oc Kaus fier thar** Vorgarstadt **sem nu heitir Sigtun". Odinus a plecat de acolo în Sveonia al cărei rege era Gylso. La el ajunsese cu faima numelui asiaticilor, cel căruia i se spunea AESIR şi care, la urcarea lui pe tron, i-a invitat pe toți: aceştia au dat curs invitației, fără zăbavă. Oriunde ți-ai fi îndreptat privirea, nu vedeai decât recolte înfloritoare, căci pretutindeni înflorea pacea, printre localnicii de bună credință, erau acceptate de ei acele lucruri care erau gândite, în vreme ce pentru alții, ştiința şi excelența formei erau mai ademenitoare. Odinus, acolo unde a văzut că-i merge recoltei şi că solul este fertil, a ales locul pentru cetate, pe care acum localnicii o numesc *Sigtuna, thadan*, spune autorul, *for* Othin *et* Svithiod*. De aici, Odinus a ajuns în Sueonia după cum se numeşte ea astăzi. Cu numele acesta se etalează ea, dar, în afară de acesta, ea s-a numit mai înainte *Svithiod* după cum o confirmă scrierile** Eddice **editate de preadeliberatul Ressenius, fiind vorba de o ediție rezultată prin colaționarea mai multor exemplare: *Esstr thad for han nordut that sein nu heiter*. Cuvintele care sunt absolut aceleaşi, ne asigură interpretul danez; aceasta concordă şi cu versiunea latină a islandezului Olaus Magnus din anul 1629. Prin urmare este vorba de acelaşi loc care acum se numeşte *Svithiod*, adică *Svecia*. De aceeaşi părere este şi Stephanus Olaus Islandezul când, în anul 1646, demonstrează interpretarea ornamentală a Hauniei. Dar despre aceasta şi despre multe alte cuvinte, nu mi se pare util a face apel la mai multe precepte decât s-a făcut până acum – ajunge.**

§5. **Se insistă pe aceeaşi chestiune: este, fără îndoială, de mirare de ce să se apeleze la alte regiuni a căror denumire nu s-a tras din acelaşi nume, dimpotrivă numele lor se citeşte cu acele nume cu care au rămas de multă vreme. Căci este chiar uşor să fie respinsă o atare obiecție. Dacă în acel loc, din scrierile** Eddice**, aşa s-a înțeles să fie reprodus, unde, prin cuvinte clare, se arată că este mult mai nimerit ca domnia Sueoniei să înceapă cu Odinus şi unde, după atâtea erori i se poate fixa în sfârşit un loc de nădejde şi, spre faima sărbătoritului, nu mai poate fi învestit cu nume dintre cele monumentale, ceea ce poate fi transmis, cu legitimitate, la urmaşi. Ca să închei, prin numele de *Svithiod* se desemna tot ceea ce era la vedere în nord; celelalte domnii s-au numit altădată *tractus* ("ținut întins"), aceasta înseamnă o reuniune de ținuturi ale unui foarte întins imperiu – la nivelul universului. De fapt, de cei vechi a fost înlocuit cu *Manheim, Gudheim, Alsheim, Jotnaheim* sau *Risaland / Vanheim, oc oll thau titi thar til halda* (toate domniile care trebuiau să fie urmărite de majestatea Imperiului Sueonic, după cum o afirmă clar Snorrus, cf. Snorrus, în versiunea lui Johannes Marlin, Slangerup p.1). Cartea, publicată în 1594 ne dă următoarea informație: "*Norden for palude Maeoti ot swarte hass / kalde de paa gammel Norske Svithiode. Det nasn haswe de paa alle diße kalde land fom ligge mod norden / oc erre somme as diße land öde fot fraast oc snee*" (cum autorului i-a scăpat traducerea textului gotic în latineşte, cutez a-l traduce eu, redând de fapt esențialul: "ținutul Svithiod fiind situat la nord de Marea de Azov, în cel mai nordic punct chiar, are un climat foarte aspru, regiunea este secătuită de ger şi zăpadă", n.t.). Să adăugăm la această sursă şi pe Jordanes, acele capitole (**De Getarum sive Gothorum origine et rebus gestis, **IV şi V) în care găsim foarte clar şi bine argumentat de unde şi în ce chip au ajuns acolo prima oară Goții (Geții), că ei s-au aşezat în Sciția, vecină cu Marea Neagră şi ne şi descrie o serie de aşezări ale lor; din însemnările altor scriitori, citate de Nicolaus Ragvaldus, în al său discurs (**Herod.**, lib. IV), niciodată îndestul de lăudat. Şi nu este vorba numai de scriitori indigeni, ci la aceştia se mai adaugă şi alții străini de neam, în ale căror vorbe trebuie să ne încredem cu forța adevărului cuprins în ele, având rigurozitatea operelor pur ştiințifice: aceştia sunt Herodot (c.IV), Xenofon (c.11,** Memoriale**), Platon (**Timaeus **şi** Kritias**) şi mulți alții de mai dincoace, printre care unul se înalță deasupra tuturor. Acesta este Cl. Olaus Rudbeck (**Atlant**, c.VII, §VIII).**

Să ne întoarcem totuşi la Lucan, c.II din De bello civili**, de la care aflăm că strămoşii noştri au străbătut Europa, Egiptul şi Etruria şi "au ajuns cu bărcile lor inclusiv în Sciția Minor, la Lacus Maeotis, o mlaştină neagră plină de tot soiul de neamuri".**

§6. **Aşadar, degeaba se străduiesc unii să ne convină că *Svialund*, regiunea Sveonia distinctă de Gothia, derivă din *Svidia*, ceea ce înseamnă "a pustii", "a arde". De asemenea, a distruge prin fier şi foc sate şi păduri, căci în ciuda faptului că ogorul, atacat în interior, fusese, conform obiceiului, semănat şi grăpat, a fost totul preschimbat în mormânt, nemaialegându-se nimic din rod. Primii care au venit pe aceste tărâmuri s-au numit *Sviar,* ceea ce totuşi nu poate fi probat prin nici un document scris, demn de luat în seamă.**

(continuare în numărul viitor)

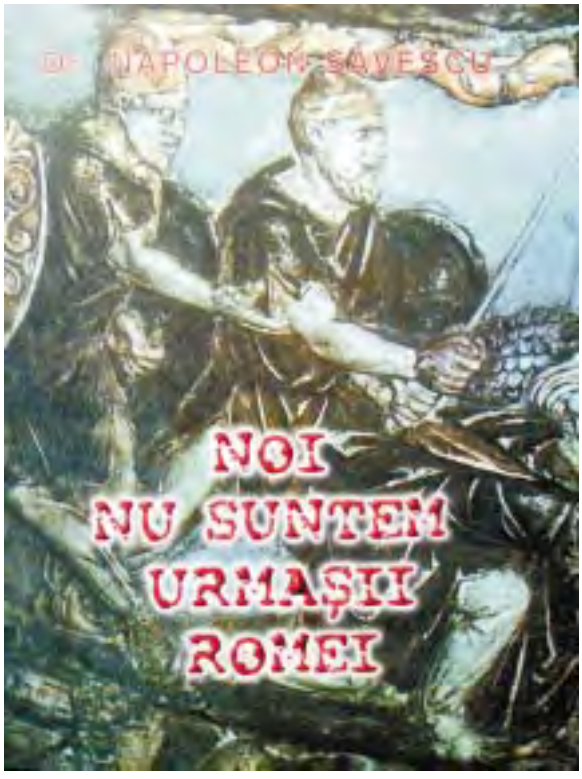

ΖΑΜΟΛΞΙΣ
Primus Getarum Legislator,
Academica Dissertatione Luci publicæ restitutus.
Qua simul occasione plusicula ad Antiquitates Sveonum Gothorumq;, atq; aliarum etiam Gentium spectantia; quædam quoq; alia ante non observata, breviter ac enucleate in medium proferuntur.
Auctore
CAROLO LUNDIO.
UPSALIÆ.
Excudit HENRICUS Keyser, R. M. & Acad. Typog. Anno clo DCC.XXVII.

Dacă doriți să procurați aceste două cărți, puteți să le comandați la adresa
Daniela Gridan 2700 Orăştie Piața Victoriei 20,
Le veți primi la domiciliu şi veți achita prin ramburs suma de 130.000/bucata.
Biblioteca dvs. va fi astfel mai bogată cu două volume care contribuie la aflarea adevărului istoric.

Dacă doriți un abonament la

DACIA MAGAZIN

Trimiteți prin mandat poştal suma de **250 000 lei**
pe adresa **Daniela Gridan 2700 Orăştie Piața Victoriei 20.**
Veți primi începînd cu luna următoare douăsprezece numere ale publicației noastre.
Vă rugam să specificați pe mandat adresa poştală corectă la care doriți să primiți revista.

În fiecare seară de luni de la orele 12 puteți asculta pe Radio România Actualități emisiunea Noapte Albastra al carei realizator Marian Megan va invită la rubrica deja consacrată PERSOANA ÎNTÂI.Veți putea fi în legătură directă cu New York-ul de unde doctorul Napoleon Savescu vă va aduce ultimele noutăți din lumea dacilor.Alături de domnia sa şi de invitații pe care îi va avea,veți putea patrunde în direct în această lume fascinantă a dacilor.